

Bruxelles, den 20.7.2021
SWD(2021) 727 final

ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE

Rapport om retsstatssituationen 2021

Landekapitel om Slovakiet

Ledsagedokument til

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

Retsstatssituationen i Den Europæiske Union

{COM(2021) 700 final} - {SWD(2021) 701 final} - {SWD(2021) 702 final} -
{SWD(2021) 703 final} - {SWD(2021) 704 final} - {SWD(2021) 705 final} -
{SWD(2021) 706 final} - {SWD(2021) 707 final} - {SWD(2021) 708 final} -
{SWD(2021) 709 final} - {SWD(2021) 710 final} - {SWD(2021) 711 final} -
{SWD(2021) 712 final} - {SWD(2021) 713 final} - {SWD(2021) 714 final} -
{SWD(2021) 715 final} - {SWD(2021) 716 final} - {SWD(2021) 717 final} -
{SWD(2021) 718 final} - {SWD(2021) 719 final} - {SWD(2021) 720 final} -
{SWD(2021) 721 final} - {SWD(2021) 722 final} - {SWD(2021) 723 final} -
{SWD(2021) 724 final} - {SWD(2021) 725 final} - {SWD(2021) 726 final}

DA

DA

SAMMENDRAG

Den vigtige indsats for at forbedre det slovakiske retssystemets uafhængighed, integritet, kvalitet og effektivitet, der allerede blev bemærket i rapporten om retsstatssituationen 2020, er fortsat. I december 2020 vedtog parlamentet en omfattende reform af forfatningen og gennemførelseslovgivning vedrørende retssystemet, navnlig forfatningsdomstolen og domstolsrådet. Myndighederne har også øget indsatsen for at bekæmpe korrupcion i retsvæsenet. En reform af retsvæsenet, der involverer Europarådet, er under udarbejdelse, hvilket har givet anledning til en række bemærkninger fra interessenter. Der er oprettet en øverste forvaltningsdomstol. En ny rigsadvokat og en særlig anklager blev valgt ved hjælp af en ny gennemsigtig procedure. Disse reformer afspejler bestræbelserne på at forbedre retssystemet, og det er vigtigt, at gennemførelsen af dem tager hensyn til de relevante europæiske standarder for at sikre retsvæsenets uafhængighed. Dette er også vigtigt i betragtning af, at opfattelsen af retsvæsenets uafhængighed fortsat er meget lav i den brede offentlighed, selv om den dog er blevet bedre blandt virksomhederne.

Slovaikiets bestræbelser på at bekæmpe korrupcion er blevet øget markant og har vist sig at virke, idet en række korrupcionssager på højt plan efterforskes og retsforfølges. Ledende tjenestemænd er også blevet udvalgt og udnævnt, herunder lederen af det nye kontor for beskyttelse af whistleblowere, der indleder sit arbejde pr. 1. september 2021. Kapaciteten til at afsløre og efterforske korrupcion kan stadig styrkes gennem investeringer i specialisering, særlig analytisk ekspertise og integritetskurser for det nationale kriminalitetsagentur. Der sker langsomme fremskridt i forebyggelsen af korrupcion. Flere forsøg på at regulere lobbyvirksomhed har hidtil slået fejl. Udkast til lovgivning om lobbyvirksomhed, "svingdørssituationer", indberetninger af aktiver, interessekonflikter blandt medlemmer af parlamentet og offentlige indkøb er imidlertid enten planlagt eller i den indledende fase.

Slovaikiets forfatning og sekundære lovgivning udgør den retlige ramme for beskyttelse af ytringsfriheden, retten til aktindsigt i offentlige oplysninger, mediepluralisme og pressefrihed. Et lovforslag, der er under drøftelse, og som efter planen skal vedtages i september 2021, forventes at indføre en ramme, der skal sikre gennemsigtighed i medieejerskab. Regeringens planer om at foreslå lovgivning, der skal sikre et gunstigere klima for journalister, er blevet udsat. Distributionen af statslig annoncering er fortsat ureguleret. Der er blevet afsagt en række domme over personer, der var involveret i mordet på den undersøgende journalist Ján Kuciak og hans forlovede i 2018. Frifindelsen af de påståede hovedmænd bag mordet blev omstødt af den øverste domstol, som sendte sagen tilbage til den særlige domstol i straffesager. En dom blev bekræftet. Der blev ikke indført nogen støtteordning for nyhedsmedier for at modvirke virkningerne af covid-19-pandemien.

Hvad angår demokratisk kontrol og balance er der stadig behov for at forbedre lovgivningsprocessen ved at styrke inddragelsen af interessenter og civilsamfundet, som allerede bemærket i rapporten om retsstatssituationen 2020. Forfatningsreformen fra december 2020 udelukker udtrykkeligt forfatningsdomstolens kompetence til at prøve forfatningslove, hvilket udløste forfatningsdomstolens prøvelse af denne bestemmelse. Undtagelsestilstanden i forbindelse med covid-19-pandemien varede i det meste af 2020 og sluttede i maj 2021 efter en ændring af lovgivningen i december 2020, der gav mulighed for at forlænge den. Ombudsmanden og det nationale center for menneskerettigheder spillede en aktiv rolle med hensyn til at forsvare de grundlæggende rettigheder under pandemien. Der er

stigende bekymring over finansieringen af visse NGO'er, navnlig begrænsninger for NGO'er, der arbejder med ligestilling mellem kønnene.

I. RETSSYSTEMET

Slovakiets domstolssystem består af 54 kredsdomstole, otte regionale retter, den særlige domstol i straffesager, den øverste domstol, den øverste forvaltningsdomstol og forfatningsdomstolen¹. De regionale retter fungerer som appeldomstole i civil-, handels- og strafferetlige sager og samtidig som første instans på det forvaltningsretlige område. Den særlige domstol i straffesager er kompetent til at behandle alvorlige straffesager som anført i den relevante bestemmelse i strafferetsplejeloven². Domstolsrådet spiller en central rolle i retsvæsenets selvforvaltning samt ved udnævnelse, suspension og afsættelse af dommere og opretholdelsen af de retlige etiske regler. Halvdelen af dets medlemmer (ni ud af 18) er dommere, som er valgt af deres kolleger. Andre medlemmer af domstolsrådet udnævnes af den slovakiske præsident, parlamentet og regeringen³. Den offentlige anklagemyndighed i Slovakiet er en uafhængig statslig myndighed, som ledes af rigsadvokaten⁴. Slovakiet deltager i Den Europæiske Anklagemyndighed. Det slovakiske advokatsamfund er en uafhængig, selvstyrende faglig organisation⁵.

Uafhængighed

Opfattelsen af retsvæsenets uafhængighed er blevet bedre blandt virksomhederne, men er fortsat lav, og den er meget lav blandt den brede offentlighed. 30 % af virksomhederne opfatter retsvæsenets uafhængighed som "rimelig god" eller "meget god", hvilket er en betydelig forbedring i forhold til 2020 (15 %)⁶. Omvendt er der blandt offentligheden ikke sket den samme forbedring i opfattelsen af domstolens og dommernes uafhængighed, idet 28 % opfatter retsvæsenets uafhængighed som "rimelig god" eller "meget god" og 65 % som "rimelig dårlig" eller meget dårlig⁷ i overensstemmelse med den langsigtede tendens, der allerede blev bemærket i rapporten om retsstatssituationen 2020⁸. De grunde til den opfattede mangel på uafhængighed, der hyppigst fremføres, er næsten ligeligt forbundet med indblanding eller pres fra regeringen og politikerne og indblanding eller pres fra økonomiske eller andre specifikke interesser⁹.

Myndighederne har taget skridt til at imødegå beskyldninger om korrupsion og embedsmisbrug i retsvæsenet. Efter højt profilerede politioperationer, som der henvises til i rapporten om retsstatssituationen 2020¹⁰, blev der iværksat yderligere tiltag. I øjeblikket er 20 dommere¹¹ og andre repræsentanter for retsvæsenet og de retshåndhævende myndigheder¹²

¹ Der findes en beskrivelse af retsvæsenets struktur i f.eks. CEPEJ's årlige undersøgelse for Europa-Kommissionen.

² Den slovakiske strafferetsplejelov, § 14 (f.eks. overlagt mord, korrupsion, terrorisme, organiseret kriminalitet, alvorlig økonomisk kriminalitet, skader på EU's finansielle interesser osv.).

³ Artikel 141a i den slovakiske forfatning.

⁴ Artikel 149-151 i den slovakiske forfatning, lov nr. 153/2001 om anklagemyndigheden.

⁵ Parlamentarisk lov nr. 586/2003 om advokaterhvervet og om ændring af lov nr. 455/1991 om erhverv og selvstændig erhvervsdrivende (lov om licens til at udøve virksomhed) af 4. december 2003.

⁶ Figur 50 i EU's resultattavle for retlige anliggender 2021. Opfattelsen af retsvæsenets uafhængighed er kategoriseret som følger: meget lav (under 30 % af respondenterne opfatter retsvæsenets uafhængighed som rimelig god og meget god), lav (30-39 %), middel (40-59 %), høj (60-75 %), meget høj (over 75 %).

⁷ Figur 49 i EU's resultattavle for retlige anliggender 2021.

⁸ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Slovakiet, s. 2-3.

⁹ Figur 49 og 51 i EU's resultattavle for retlige anliggender 2021.

¹⁰ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Slovakiet, s. 2.

¹¹ Pr. maj 2021. Oplysninger fra det slovakiske domstolsråd.

¹² Anklagere, politifolk og advokater, herunder højtstående embedsmænd såsom en tidligere politipræsident, rigsadvokat, særlig anklager eller tidligere statssekretær i justitsministeriet.

genstand for straffesager i forbindelse med alvorlige beskyldninger om korrupcion og embedsmisbrug i en øget indsats fra de offentlige myndigheders side for at mindske korrupcionen i retssystemet. En dommer er blevet dømt. Som følge af retsforfølgelsen fratrådte flere dommere deres embede eller blev midlertidigt suspenderet¹³. Behovet for fortsat at tackle specifikke bekymringer vedrørende retssystemets overordnede integritet er også blevet nævnt i forbindelse med det europæiske semester, og Slovakiet har modtaget en landespecifik anbefaling herom¹⁴.

Der er vedtaget en omfattende reform af retsvæsenet bestående af ændringer af forfatningen og gennemførelseslovgivningen. Dette følger regeringens meddelelse om at gå videre med en reform med det formål at øge offentlighedens tillid til retsstatsprincippet¹⁵ som forklaret i rapporten om retsstatssituationen 2020¹⁶. I december 2020 blev ændringen af forfatningen og gennemførelseslovgivningen vedtaget, hvorved der navnlig blev oprettet en øverste forvaltningsdomstol, indført ændringer¹⁷ i udvælgelsen og udnævnelsen af dommere ved forfatningsdomstolen og ændret flere bestemmelser om domstolsrådet. Interessenterne bemærkede, at reformen afspejler bestræbelserne på at forbedre retssystemet og styrke dets uafhængighed¹⁸, selv om nogle dele af reformen mødte modstand (se nedenfor).

Selv om nogle af elementerne i reformen vedrørende domstolsrådet blev hilst velkommen, er der blevet givet udtryk for betænkeligheder med hensyn til ordningen for afskedigelse af dets medlemmer. Med forfatningsreformen blev der indført ændringer i måden, hvorpå medlemmerne af domstolsrådet udnævnes, rådets beføjelser blev udvidet, og bestemmelsen om afskedigelse af dets medlemmer blev ændret¹⁹. Reformen har indført en regel om, at dommermedlemmer af rådet skal vælges i flere valgkredse²⁰. Ifølge regeringen er formålet med ændringen at øge rådets legitimitet ved at sikre en mere mangfoldig repræsentation af dommere. Dette mål er i overensstemmelse med Europarådets anbefalinger²¹. Reformen udvider også domstolsrådets beføjelser²². Desuden fastsættes det udtrykkeligt i reformen, at medlemmerne af domstolsrådet, herunder dets formand og næstformand, til enhver tid kan afskediges af den myndighed, der har udnævnt dem²³. Ifølge begrundelsen²⁴ indebærer dette, at et sådant forslag om afskedigelse ikke skal være baseret på

¹³ Oplysninger fra de slovakiske myndigheder.

¹⁴ Rådets anbefaling af 20. maj 2020 om Slovakiets nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Slovakiets stabilitetsprogram for 2020 (COM(2020) 525 final).

¹⁵ Programerklæring fra Slovakiets regering for 2020-2024 af 19. april 2020, s. 8.

¹⁶ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Slovakiet, s. 3.

¹⁷ Bidrag fra Via Iuris (borgerrettighedsunion) til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 3. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet.

¹⁸ Bidrag fra Via Iuris (borgerrettighedsunion) til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 3. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet.

¹⁹ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Slovakiet, s. 4.

²⁰ Rådet består af 18 medlemmer, hvoraf halvdelen er dommere, der vælges af deres kolleger. Regeringen, parlamentet og republikkens præsident vælger også hver tre medlemmer. Denne sammensætning er i overensstemmelse med Europarådets Ministerkomité's anbefaling CM/Rec(2010)12, punkt 26-27.

²¹ Anbefaling CM/Rec(2010)12 fra Europarådets Ministerkomité, punkt 27.

²² Ændringen giver navnlig domstolsrådet beføjelse til at vurdere dommeres indberetninger af aktiver.

²³ Yderligere oplysninger om udnævnelse findes i fodnote 20. Ifølge begrundelsen til forfatningslov nr. 422/20, s. 20, har denne mulighed tidligere eksisteret i forfatningen, og ændringen bekræfter udtrykkeligt dens eksistens. Forfatningsdomstolen fastslog dog i den samtlende udtalelse af 19. september 2018, PLZ. ÚS 2/2018, det modsatte.

²⁴ Begrundelse til forfatningslov nr. 422/20, s. 24.

lovbestemte kriterier²⁵ og i stedet kan være begrundet i manglende tillid²⁶. Interessenterne har udtrykt bekymring for, at dette aspekt af reformen kan have en negativ indvirkning på domstolsrådets uafhængighed²⁷. Disse betænkeligheder er også afspejlet i en udtalelse fra Europarådets rådgivende dommerkomité (CCJE) af 9. december 2020²⁸. Et afskediget medlem kan anfægte afgørelsen om afskedigelse ved forfatningsdomstolen og indgive en forfatningsmæssig klage²⁹. Det er vigtigt, at domstolsrådet er underlagt tilstrækkelige garantier med hensyn til dets uafhængighed i forhold til den lovgivende og den udøvende magt, herunder med hensyn til måden, hvorpå dets medlemmer kan afskediges³⁰.

Der er indført en pensionsalder for dommere for at skabe sikkerhed³¹. Efter ændringer af forfatningen går dommere på pension, når de fylder 67 år³². Da reformen fjernede domstolsrådets skønsbeføjelse til at foreslå pensionering af en dommer på over 65 år, øger ændringen retssikkerheden og stabiliteten for dommere.

Reglerne om dommers strafferetlige ansvar er blevet ændret. I oktober 2020 blev der vedtaget en ændring af straffeloven³³ efterfulgt af en ændring af forfatningsbestemmelsen om dommers immunitet. Ifølge reformerne kan dommere³⁴ ikke drages til ansvar for en meningstilkendegivelse under deres beslutningstagning, medmindre en dommers beslutningstagning kan betegnes som en forbrydelse³⁵. I denne henseende blev der i straffeloven indført en ny lovovertrædelse i form af "retsmisbrug"³⁶. I overensstemmelse med

²⁵ Som forklaret af repræsentanter for den slovakiske regering må afskedigelsen i overensstemmelse med forfatningsdomstolens faste retspraksis ikke være diskriminerende eller vilkårlig. Oplysninger indhentet i forbindelse med et opfølgingsmøde om rapporten om retsstatssituationen 2020.

²⁶ Oplysninger indhentet i forbindelse med et opfølgingsmøde om rapporten om retsstatssituationen 2020.

²⁷ Åben indkaldelse fra slovakiske advokater, som er tilgængelig på <https://pravnystat.eu/en/>, og indsendt som et bidrag til høringen af interessenter i forbindelse med rapporten om retsstatssituationen 2021. Bestemmelsen er blevet anfægtet ved forfatningsdomstolen, hvor den stadig verserer, sag nr. 414/2021.

²⁸ Ifølge udtalelsen fra Europarådets rådgivende dommerkomité (CCJE) af 9. december 2020, CCJE-BU (2020)3, efter anmodning fra CCJE-medlemmet vedrørende Slovakiet for så vidt angår reformen af retsvæsenet i Slovakiet, s. 2-3, bør medlemmer af domstolsrådet have garantier for uafhængighed og beskyttelse mod pres udefra, herunder navnlig ved at blive udnævnt for en fast embedsperiode. Se også udtalelse nr. 10 (2007) fra CCJE, 36; Udtalelse om forslag til ændringer af forfatningsloven om domstole i Georgiens generelle jurisdiktion, CDL-AD (2013) 007-e, punkt 71: "*Venedigkommissionen er af den opfattelse, at når den anvender sine lovgivningsmæssige beføjelser til at udforme retsvæsenets fremtidige struktur og funktion, bør parlamentet afholde sig fra at vedtage foranstaltninger, der vil bringe kontinuiteten af medlemskabet af det øverste domstolsråd i fare*". Den slovakiske forfatningsdomstol nåede frem til lignende konklusioner i sin dom af 19. september 2018, PLz. ÚS 2/2018, punkt 12.

²⁹ Det er ikke klart, i hvilket omfang forfatningsdomstolen kunne vurdere afskedigelsesafgørelsen ud fra et perspektiv om domstolens uafhængighed. Oplysninger indhentet i forbindelse med et opfølgingsmøde om rapporten om retsstatssituationen 2020.

³⁰ Domstolen har for så vidt angår proceduren for udnævnelse af medlemmer af retsvæsenet erindret om, at hvis et domstolsråd skal bidrage til at gøre denne proces mere objektiv, er det nødvendigt, at et sådant organ selv er tilstrækkeligt uafhængigt af den lovgivende og udøvende myndighed og af den myndighed, som det er forpligtet til at afgive udtalelse til om vurderingen af kandidater til et juridisk embede. Se EU-Domstolens dom af 20. april 2021, Repubblica, sag C-896/19, præmis 66.

³¹ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Slovakiet, s. 4.

³² En overgangsbestemmelse fastsatte, at dommere, der var fyldt 67 år ved ikrafttrædelsen af forfatningsændringen (1. januar 2021), skulle gå på pension senest den 1. februar 2021. De slovakiske myndigheder bekræftede, at ingen dommere var berørt heraf, og bestemmelsen blev derfor ikke anvendt.

³³ Lov nr. 312/2020 om beslaglæggelse af aktiver og forvaltning af beslaglagte aktiver og ændringer af visse love med virkning fra den 1. januar 2021.

³⁴ Bestemmelsen finder også anvendelse på lægdommere.

³⁵ Artikel 148, stk. 4, i forfatningen.

³⁶ § 326a i straffeloven.

denne bestemmelse kan dommere³⁷ retsforfølges for enhver vilkårlig afgørelse, der forårsager skade på eller begunstiger en anden person³⁸. Bestemmelsen skal kun anvendes i tilfælde af åbenlyst vilkårlige og forkerte afgørelser³⁹. Straffesagen ledes af den særlige anklager og en særlig domstol i straffesager. En dommer, der er tiltalt for denne forbrydelse, har ret til at anmode domstolsrådet om at give udtryk for sin uenighed med hensyn til fortsættelsen af strafforfølgelsen, hvilket i givet fald svarer til, at sagen afsluttes⁴⁰. Den anklagede dommer kan kun suspenderes midlertidigt ved en afgørelse truffet af en disciplinær domstol⁴¹. Mens europæiske standarder fastsætter, at dommere kan drages til ansvar for deres beslutningstagning i særlige tilfælde af forbryderisk hensigt og grov uagtsomhed, skal enhver ordning for dommeres ansvar klart og præcist give de nødvendige garantier for at undgå enhver risiko for, at den anvendes som et pressionsmiddel i forbindelse med domstolens aktiviteter eller som et system til politisk kontrol over retsafgørelsesers indhold⁴². Det er vigtigt, at disse beskyttelsesforanstaltninger overholdes i overensstemmelse med europæiske standarder, når disse nye bestemmelser anvendes i praksis. Visse interessenter har udtrykt bekymring over forfatningsændringen vedrørende dommeres immunitet og bemærket, at den brede og vage formulering kan indebære en potentiel risiko for misbrug⁴³.

Den nylige forfatningsreform ændrede ordningen for overførsel af dommere uden deres samtykke. Den nylige forfatningsreform fastsatte, at dommere kan overføres uden deres samtykke i tilfælde af en ændring af retsvæsenet, hvis en sådan overførsel er nødvendig for at sikre et velfungerende retsvæsen⁴⁴. Ifølge europæiske standarder er det i undtagelsestilfælde muligt at overføre dommere uden deres samtykke, forudsat at der er indført tilstrækkelige garantier. Disse garantier omfatter et krav om, at dommeren ikke kan overføres til en domstol i en lavere instans, og at han eller hun har adgang til domstolsprøvelse⁴⁵. Det er vigtigt, at

³⁷ Bestemmelsen finder også anvendelse på lægdommere og voldgiftsmænd.

³⁸ Yderligere oplysninger findes i bidrag fra Via Iuris (borgerretighedsunion) til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 8.

³⁹ Begrundelse til lov nr. 312/2020, s. 40; Oplysninger indhentet i forbindelse med et opfølgingsmøde om rapporten om retsstatssituationen 2020.

⁴⁰ Det ser imidlertid ud til, at denne garanti kun er på plads indtil 2024, lov 423/2020, artikel III, XXX.

⁴¹ § 22 i lov nr. 385/2000 om domstole. I henhold til § 22a kan en dommer også midlertidigt suspenderes ved en afgørelse truffet af domstolsrådet, hvis der er begrundet tvivl om, hvorvidt den pågældende opfylder betingelserne for at blive anerkendt som dommer, eller hvis retsvæsenets troværdighed eller retsvæsenets omdømme kan blive alvorligt truet. Efter vedtagelsen af forfatningsændringen i december 2021 er forfatningsdomstolens samtykke ikke længere nødvendigt for at varetægtsfængsle en dommer. Yderligere oplysninger findes i bidrag fra Via Iuris (borgerretighedsunion) til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 8.

⁴² Anbefaling CM/Rec(2010)12 fra Europarådets Ministerkomité, punkt 68. Se også i tilfælde af disciplinærsager mod dommere: EU-Domstolens dom af 19. november 2019, LM, C-216/18, præmis 67, se for så vidt angår dommeres ansvar også Domstolens dom af 18. maj 2021 i forenede sager C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 og C-397/19, præmis 228-239.

⁴³ Ifølge CCJE's udtalelse af 9. december 2020 vedrørende forfatningen (CCJE-BU(2020)3, s. 5) er den nye affattelse af forfatningen vag og indebærer en potentiel risiko for misbrug. Åben indkaldelse fra slovakiske advokater, som er tilgængelig på <https://pravnystat.eu/en/> og indsendt som et bidrag til høringen af interessenter i forbindelse med rapporten om retsstatssituationen 2021.

⁴⁴ Tidligere var det kun muligt at overføre dommere uden deres samtykke som følge af retssager. Artikel 148, stk. 1, i forfatningen.

⁴⁵ Anbefaling CM/Rec(2010)12 fra Europarådets Ministerkomité, punkt 52. European Charter of the Stature of Judges, art. 1.4., 3.4.; Rapport fra Det Europæiske Netværk af Domstolsadministrationer om minimumsstandarder for evaluering af faglige præstationer og dommeres uafsættelighed, forslag 4.21. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 9. marts 2021, Bilgen mod Tyrkiet, 1571/07, præmis 96.

gennemførelsesloven⁴⁶ giver tilstrækkelige garantier under hensyntagen til europæiske standarder.

Et udkast til reform af retsvæsenet er under udarbejdelse. Efter anbefalinger i en rapport fra CEPEJ⁴⁷ om bl.a. at overveje en styrkelse af dommernes specialisering og en ændring af retsvæsenet, navnlig om at nedbringe antallet af kredsdomstole⁴⁸, har justitsministeriet nedsat arbejdsgrupper, der bl.a. består af dommere, med henblik på at udarbejde et udkast til reform af retsvæsenet⁴⁹. Formålet med reformen er at øge offentlighedens tillid til retsvæsenet og forbedre dets effektivitet og kvalitet⁵⁰. Udkastet til reform er baseret på behovet for en tilstrækkelig størrelse af domstolene for at give mulighed for større specialisering af dommere ved hver domstol med respekt for kulturelle og regionale identiteter og adgang til domstolene⁵¹. På grundlag af data om de nuværende domstoles arbejdsbyrde samt infrastruktur og domstolenes tilgængelighed foreslås det i reformudkastet at reducere antallet af kredsdomstole og regionale domstole fra henholdsvis 54 til 30 og fra 8 til 3⁵². Dommere, andet personale i retsvæsenet og sager fra de opløste domstole vil blive flyttet til de resterende efterfølgerdomstole⁵³. Fra september til december 2020 blev reformforslaget forelagt for dommere og andre interessenter. Drøftelserne fortsatte i januar og februar 2021⁵⁴. Justitsministeriet er nu i færd med at evaluere bemærkningerne fra den offentlige høring, der fandt sted fra midten af december 2020 til begyndelsen af marts 2021⁵⁵. Reformudkastet blev mødt med kritik fra flere interessenter, som bl.a. berettede om manglende inddragelse i

⁴⁶ I henhold til forfatningens artikel 148, stk. 1, vil overførsel i tilfælde af en ændring af retsvæsenet blive yderligere specificeret i en gennemførelseslov.

⁴⁷ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Slovakiet, s. 4.

⁴⁸ CEPEJ (november 2017), Efficiency and quality of the Slovak judicial system, Assessment and recommendations on the basis of CEPEJ tools, CEPEJ-COOP(2017)14, s. 20-28.

⁴⁹ Udarbejdelsesprocessen havde flere faser. I første fase nåede en arbejdsgruppe på næsten 50 medlemmer (hvoraf de fleste var dommere, herunder præsidenter for domstole i første og anden instans og medlemmer af domstolsrådet, herunder formanden) til enighed om de centrale elementer i reformen. I anden fase i første halvdel af 2020 udarbejdede en ny og mindre arbejdsgruppe med ca. 10 medlemmer (heraf 4 dommere) reformen på grundlag af anbefalingerne fra den første arbejdsgruppe. Interessenterne sætter dog spørgsmålstegn ved, i hvilket omfang anbefalingerne er blevet afspejlet. Referater og deltagerlister fra arbejdsgruppens møder i første fase findes på <http://web.ac-mssr.sk/sudna-mapa-otazky-a-odpovede/>. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet. Oplysninger offentliggjort af justitsministeriet på en webside om det nye retsvæsen, <http://web.ac-mssr.sk/sudna-mapa-otazky-a-odpovede/>. Det analytiske center under justitsministeriet (december 2020), Anbefalinger til udarbejdelse af et nyt retsvæsen, s. 15-17.

⁵⁰ Det analytiske center under justitsministeriet (november 2020), Reform af retsvæsenet, s. 4.

⁵¹ Det analytiske center under justitsministeriet (november 2020), Reform af retsvæsenet, s. 20-21. En redegørelse for vurderingen af disse kriterier for hver kreds findes i det analytiske center under justitsministeriet (november 2020), Odporúčania pre tvorbu novej súdnej mapy, http://web.ac-mssr.sk/wp-content/uploads/2020/sudna_mapa/nova_sudna_mapa_3_0_final.pdf.

⁵² Formålet med arbejdsgruppen var at oprette kredse, som på grundlag af det gennemsnitlige antal indkomne sager for hver af de nuværende domstole vil have nok sager til mindst tre særlige dommere/tre særlige senater for hver dagsorden. I reformudkastet blev det også foreslået at oprette særskilte forvaltningsdomstole (se nedenfor). Det analytiske center under justitsministeriet (november 2020), Reform af retsvæsenet, s. 20-21. Det analytiske center under justitsministeriet (november 2020), Odporúčania pre tvorbu novej súdnej mapy, s. 20-21, 34 og 43.

⁵³ Udkast til lov om domstolenes hjemsted og stedlige kompetence, § 10, stk. 2, og § 11, stk. 2, findes på <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2020/587>.

⁵⁴ Justitsministeriet, tidslinje for udarbejdelsesprocessen, findes på http://web.ac-mssr.sk/wp-content/uploads/2020/sudna_mapa/20210223_Casov%C3%A1_0s_Sudna_mapa_v.2.pdf.

⁵⁵ Informationsportal Slov-Lex, <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2020/587>.

udarbejdelsesprocessen og udtrykte bekymring over domstolenes tilgængelighed⁵⁶. Efter kritikken besluttede justitsministeriet at fortsætte konsultationerne med dommere indtil september 2021, hvorefter et omformuleret forslag til reform af retsvæsenet igen vil blive genstand for en offentlig høringsprocedure⁵⁷. Da reformen vil indebære overførsel af dommere⁵⁸, bør det bemærkes, at dommere, der uden deres samtykke overføres i forbindelse med reformen, ifølge europæiske standarder bør nyde godt af proceduremæssige garantier for at sikre, at deres uafhængighed ikke bringes i fare (se ovenfor). En CEPEJ-gennemgang af reformudkastet konkluderede, at den anvendte metode er i overensstemmelse med dens retningslinjer og vurderingsrapport og fremhævede den evidensbaserede tilgang, som de slovakiske myndigheder har valgt⁵⁹. Det fremsatte også yderligere anbefalinger, f.eks. overvejelser om udsættelse af dens gennemførelse⁶⁰.

Der er oprettet en øverste forvaltningsdomstol, og der er planlagt forvaltningsdomstole⁶¹. Det nye system med forvaltningsdomstole forventes at bestå af tre forvaltningsdomstole, hvis oprettelse foreslås i udkastet til reform af retsvæsenet, og en øverste forvaltningsdomstol, der er oprettet ved den nylige forfatningsreform, og som forventes at blive operationel i august 2021⁶². Præsidenten for den øverste forvaltningsdomstol blev udnævnt⁶³ i maj 2020, og processen med udvælgelse af dommerne er i gang. Dommere ved domstolen udvælges af domstolsrådet⁶⁴. Ifølge udkastet til reform af retsvæsenet (se ovenfor) skal der oprettes tre separate forvaltningsdomstole. Det er planen⁶⁵, at præsidenterne for disse nye forvaltningsdomstole skal vælges af et udvalg bestående af fem medlemmer, som bør vælges af justitsministeren, hvoraf to vælges blandt de kandidater, der er indstillet af domstolsrådet⁶⁶. Med hensyn til udvælgelsen af dommere til

⁵⁶ Bidrag fra kommunikationsplatformen for slovakiske dommere Sudnamoc.sk og sammenslutningen af slovakiske dommere til rapporten om retsstatssituationen 2021. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet. Udkastet indeholder også forskellige muligheder for valg af retspræsidenter, hvilket rejser spørgsmål med hensyn til den skønsbeføjelse, der er tillagt den udøvende magt, artikel XVI, stk. 35, i udkastet til lov om domstolenes hjemsted og stedlige kompetence, idet § 101f, stk. 4, tilføjes til lov nr. 757/2004, om domstole.

⁵⁷ Oplysninger modtaget fra de slovakiske myndigheder.

⁵⁸ Det bemærkes, at det i reformudkastet foreslås at flytte dommere ved hjælp af generel overtagelse uden anvendelse af bestemmelser om overførsel af dommere som fastsat i § 14 i lov nr. 385/2000 om domstole. Europæiske standarder for overførsel finder altid anvendelse.

⁵⁹ CEPEJ (14. december 2020), CEPEJ Experts' review of the Judicial Map Reform in the Slovak Republic, s. 8-9.

⁶⁰ CEPEJ (14. december 2020), CEPEJ Experts' review of the Judicial Map Reform in the Slovak Republic, s. 10-11.

⁶¹ Den øverste forvaltningsdomstol vil bl.a. være en forvaltningsdomstol i anden instans. Forvaltningssager i første instans behandles i øjeblikket af forvaltningssenater ved regionale domstole og vil blive overført til de nye forvaltningsdomstole, når de er oprettet.

⁶² Justitsministeriet anmodede den 2. juni 2021 Venedigkommissionen om en udtalelse om en eventuel kompetence for den øverste forvaltningsdomstol til at fungere som appelinstans til prøvelse af disciplinære afgørelser vedrørende advokater fra det slovakiske advokatsamfund og om advokaters stilling og status i det slovakiske retssystem. Der er i øjeblikket ingen lovgivning, der giver domstolen en sådan beføjelse, men det foreslås i begrundelsen til forfatningslov nr. 422/20, s. 28.

⁶³ Præsidenten for den øverste domstol blev udnævnt af republikkens præsident på grundlag af et forslag fra domstolsrådet på grundlag af overgangsbestemmelsen 154g(7) i forfatningen.

⁶⁴ § 151zf i lov 385/2000 om domstole.

⁶⁵ Artikel XVI, stk. 35, i udkastet til lov om domstolenes hjemsted og stedlige kompetence, der tilføjer § 101f, stk. 1, til lov nr. 757/2004, om domstole.

⁶⁶ I standardproceduren for udnævnelse af retspræsidenter, der er fastsat i §§ 36 og 37 i lov nr. 750/2004 om domstole, vælger justitsministeren fire medlemmer af udvælgelseskomitéen på grundlag af en liste over kandidater, således at et af medlemmerne blev indstillet til listen af domstolsrådet og tre af ministeren. Et

forvaltningsdomstolene foreslås det⁶⁷, at justitsministeren⁶⁸ afgør, hvilke stillinger der skal besættes ved en overførsel af dommere⁶⁹, og hvilke stillinger der skal besættes ved en udvælgelsesprocedure⁷⁰. Det er vigtigt, at oprettelsen af disse domstole og den ordning, der gælder for dem, tager hensyn til europæiske standarder⁷¹.

En rigsadvokat og en særlig anklager blev valgt ved hjælp af en ny procedure. I september 2020 vedtog parlamentet en lov⁷², der indførte flere ændringer i valgprocessen for rigsadvokaten og den særlige anklager⁷³. Loven udvidede listen over personer med ret til at foreslå en kandidat til statsadvokaturen⁷⁴, åbnede også kandidaturet til dette kontor for ikke-anklagere og indførte et krav om, at kandidater til både rigsadvokaten og den særlige anklager skulle underkastes en offentlig høring i parlamentet⁷⁵. De nye regler blev anvendt i december 2020 og februar 2021 under valget af kandidater til rigsadvokaten og den særlige anklager. Begge valg blev fulgt nøje af medierne, og interessenterne noterede sig den øgede gennemsigtighed i processen⁷⁶.

Kvalitet

Indsatsen for at fremme digitaliseringen giver resultater, men der forekommer svagheder i praksis. De seneste års aktive engagement for at fremme digitaliseringen af retssystemet⁷⁷ er begyndt at give resultater. Slovakiet er godt udstyret med procedureregler, der tillader digital teknologi ved domstolene⁷⁸, samt en række værktøjer og infrastrukturer, der muliggør fjernkommunikation og sikker fjernadgang til arbejdspladsen⁷⁹, sikker elektronisk kommunikation mellem domstolstjenester og retsvæsenets aktører og institutioner⁸⁰ eller muligheder for brugerne for at indlede og følge sager i civil-, handels- og forvaltningsretlige sager⁸¹. Der er navnlig huller med hensyn til anklagemyndigheden⁸² og

medlem af udvælgelseskomitéen vælges af dommerrådet ved den pågældende domstol. Listen over kandidater offentliggøres på justitsministeriets websted <https://www.justice.gov.sk/Stranky/Sudy/Vyberove-konania-na-sudoch/Kandidati-na-clenov-vyberovych-komisii-na-vyber-predsedov-sudov.aspx>.

⁶⁷ Artikel IX, stk. 17, i udkastet til lov om domstolenes hjemsted og stedlige kompetence, der tilføjer § 151zg til lov nr. 385/2000, om dommere.

⁶⁸ Efter drøftelse med domstolsrådet.

⁶⁹ Overførsel af dommere foretages af domstolsrådet enten på anmodning af en dommer eller med dennes samtykke eller på grundlag af en disciplinær afgørelse, § 14, lov nr. 385/2000, om domstole.

⁷⁰ Udvalgsproceduren gennemføres af et udvælgelsesudvalg bestående af to medlemmer, der udpeges af justitsministeren, og tre medlemmer, der udpeges af domstolsrådet, § 29, lov nr. 385/2000, om domstole.

⁷¹ Europarådets rådgivende dommerkommité (2016), udtalelse nr. 19, The role of court presidents, punkt 53.

⁷² Lov nr. 241/2020.

⁷³ I henhold til forfatningens artikel 150 udnævnes den offentlige anklager af republikkens præsident på forslag af parlamentet. Den særlige anklager vælges af parlamentet, § 24a, lov nr. 154/2001, om anklagere.

⁷⁴ Kandidater kan indstilles af et parlamentsmedlem, justitsministeren, ombudsmanden, rådet af anklagere, en faglig sammenslutning af advokater, et advokatfakultet og videnskabsakademiet. Tidligere havde kun medlemmer af parlamentet ret til at foreslå en kandidat, § 7, stk. 4, lov nr. 153/2001, om den offentlige anklagemyndighed.

⁷⁵ § 125, stk. 2, lov nr. 153/2001, om den offentlige anklagemyndighed.

⁷⁶ Bidrag fra Via Iuris (borgerrettighedsunion) til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 9. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet.

⁷⁷ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Slovakiet, s. 5.

⁷⁸ Figur 41, EU's resultattavle for retlige anliggender 2021.

⁷⁹ Figur 42, EU's resultattavle for retlige anliggender 2021.

⁸⁰ Figur 43, EU's resultattavle for retlige anliggender 2021.

⁸¹ Figur 45, EU's resultattavle for retlige anliggender 2021.

⁸² Figur 44, EU's resultattavle for retlige anliggender 2021.

digitale løsninger i forbindelse med retssager i straffesager⁸³. Der er dog tegn på, at selv om der er indført værktøjer og infrastrukturer, kan deres anvendelse i praksis blive hindret, bl.a. på grund af hindringer såsom lav brugervenlighed, uforenelighed mellem de forskellige informationssystemer, der anvendes, eller manglende færdigheder hos brugerne⁸⁴. Selv om covid-19-pandemien generelt har bidraget til at sætte skub i digitaliseringsprocessen, har den også afsløret nogle af disse praktiske mangler⁸⁵. Flere projekter med henblik på at imødekomme retssystemets behov er i gang under ledelse af en ny IT-afdeling i justitsministeriet, herunder udvikling af et nyt sagsforvaltningssystem og et nyt handelsregister, som også indgik i den slovakiske genopretnings- og resiliensplan⁸⁶.

Selv om pandemien havde en betydelig indvirkning på retssystemet, var domstolene og advokaterne generelt i stand til at fortsætte deres arbejde. Antallet af retsmøder, der blev gennemført af kredsdomstole og regionale domstole, faldt. Høringer blev afholdt via videokonference eller om nødvendigt fysisk med overholdelse af sikkerhedsforanstaltninger. Den øverste domstol er blevet berørt i mindre grad, bl.a. fordi de fleste af dens procedurer er skriftlige⁸⁷. Advokater blev også berørt af pandemien, men rapporterede ingen større hindringer for udøvelsen af deres arbejde⁸⁸. Domstolsrådet har nøje fulgt situationen ved domstolene. Justitsministeriet har offentliggjort retningslinjer og oplysninger om begrænsningerne, hvilket domstolene har sat pris på⁸⁹.

Effektivitet

Effektiviteten af procedurerne i forvaltningssager er blevet yderligere forringet. Den i et EU-perspektiv forholdsvis langvarige tendens med stigende sagsbehandlingstid i forvaltningssager fortsatte i 2019 og nåede op på 518 dage sammenlignet med 157 dage i 2018⁹⁰. Samtidig har gennemførelsesprocenten også fortsat sit fald til 81,4 % i 2019 (sammenlignet med 96,1 % i 2018)⁹¹. Dette tyder på, at systemet ikke er i stand til effektivt at håndtere arbejdsbyrden i forvaltningssager. Hvad angår civil- og handelsretlige sager, steg den anslåede varighed af civil- og handelsretlige sager i 2019 sammenlignet med 2018 og nåede op på 170 dage (sammenlignet med 157 i 2018)⁹². Flere grupper af sager vedrørende en uforholdsmæssig lang række civile retssager er blevet behandlet af Europarådet⁹³.

⁸³ Figur 46, EU's resultattavle for retlige anliggender 2021.

⁸⁴ Bidrag fra det slovakiske advokatsamfund til rapporten om retsstatssituationen 2021.

⁸⁵ Et andet eksempel, der blev afsløret i kølvandet på covid-19-pandemien, er behovet for digitalisering i tilbageholdelsesprocedurerne for at muliggøre sikker digital kommunikation mellem advokater og deres tilbageholdte klienter. Bidrag fra det slovakiske advokatsamfund til rapporten om retsstatssituationen 2021. Se også pressemeddelelse fra det slovakiske advokatsamfund af 23. marts 2021, Predseda SAK navštvil nového generálneho riaditeľ'a Zboru väzenskej a justičnej stráže.

⁸⁶ Bidrag fra Slovakiet til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 12. Den slovakiske genopretnings- og resiliensplan planlægger investeringer i digitalisering og analytisk kapacitet for retssystemet, komponent 15 i den slovakiske genopretnings- og resiliensplan.

⁸⁷ Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøg i Slovakiet.

⁸⁸ Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøg i Slovakiet.

⁸⁹ Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøg i Slovakiet.

⁹⁰ Figur 10, EU's resultattavle for retlige anliggender 2021.

⁹¹ Figur 13, EU's resultattavle for retlige anliggender 2021.

⁹² Figur 7, EU's resultattavle for retlige anliggender 2021.

⁹³ Disse grupper af sager vedrører for lang varighed af civile retssager, urimeligt langvarige sager om erstatning fra den forurettede part i en straffesag, effektiviteten af retsmidlet i forbindelse med alt for langvarige civile retssager og uforholdsmæssig lang sagsbehandlingstid ved sager om tilbagegivelse af jord (todelte procedurer bestående af henholdsvis en administrativ fase ved en tinglysningmyndighed og en

II. RAMME FOR BEKÆMPELSE AF KORRUPTION

I Slovakiet deles kompetencerne til at forebygge, afsløre og retsforfølge korruption mellem flere myndigheder. Det statslige kontor for korruptionsbekæmpelse er det centrale organ for koordinering af korruptionsforebyggelsen, som rapporterer direkte til premierministeriet. Det nationale kriminalitetsagentur under rigspolitiets præsidium har ansvaret for afsløring og efterforskning af korruptionsforbrydelser med undtagelse af korruptionsforbrydelser begået af medlemmer af politiet selv og visse retshåndhævende agenturer, der hører under politianklagemyndighedens ansvarsområde⁹⁴. Den særlige anklagemyndighed⁹⁵ har enekompetence med hensyn til efterforskning af strafbare handlinger under den særlige domstol i straffesagers materielle kompetence, herunder korruptionsforbrydelser⁹⁶.

Opfattelsen af korruptionsniveauet i den offentlige sektor blandt eksperter og virksomhedsledere er stadig høj. I Transparency Internationals korruptionsindeks for 2020 scorer Slovakiet 49/100, og landet er nr. 17 i Den Europæiske Union og nr. 60 globalt⁹⁷. Denne opfattelse har ligget relativt stabilt⁹⁸ i de seneste fem år⁹⁹.

Den strategiske ramme for bekæmpelse af korruption er fastlagt i antikorrupcionspolitikken for 2019-2023. Politikken¹⁰⁰ fokuserer hovedsagelig på forebyggelse gennem bløde foranstaltninger og ledsages af en handlingsplan, det nationale korruptionsbekæmpelsesprogram¹⁰¹ og en række sektorprogrammer¹⁰². Da den nuværende handlingsplan i det væsentlige er identisk med politikdokumentet, indeholder den ikke konkrete operationelle skridt til at lette gennemførelsen af de politiske prioriteter. Det

retslig fase i appelsagen) og mangel på effektive retsmidler. Afgørelser i disse sager blev truffet af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, og de slovakiske myndigheders fuldbyrdelse af disse domme er i gang og overvåges af Europarådet i overensstemmelse med standardproceduren. Se status for fuldbyrdelse af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols domme af 24. juli 2012, Maxian og Maxianova, 44482/09, af 15. september 2015, Javor og Javorova, 42360/10, af 27. juni 2017, Ivan, 57405/15, af 31. august 2018, Balogh m.fl., 35142/15.

⁹⁴ Jf. § 4, stk. 3, i lov nr. 171/1993 om politistyrken.

⁹⁵ Lov udstedt af Den Slovakiske Republiks Nationalråd nr. 458/2003 om oprettelse af den særlige domstol og den særlige anklagemyndighed.

⁹⁶ Lov nr. 291/2009 om den særlige straffedomstol.

⁹⁷ Transparency International, Corruption Perceptions Index 2020 (2021) s. 2-3. Opfattelsen af korruption er kategoriseret som følger: lav (eksperters og virksomhedslederes opfattelse af korruption i den offentlige sektor ligger over 79), relativt lav (scorer mellem 79-60), relativt høj (scorer mellem 59-50), høj (scorer mellem 50).

⁹⁸ I 2015 var scoren 51, mens den i 2020 er 49. Scoren stiger/falder betydeligt, når den ændrer sig med mere end 5 point, forbedres/forringes (ændringer på 4-5 point), er forholdsvis stabil (ændringer på 1-3 point) i de seneste fem år.

⁹⁹ Eurobarometer-dataene om borgernes og virksomhedernes opfattelse af og erfaringer med korruption, som blev indberettet sidste år, ajourføres hvert andet år. Det seneste datasæt er Særlig Eurobarometerundersøgelse 502 (2020) og Flash Eurobarometer-undersøgelse 482 (2019).

¹⁰⁰ Den Slovakiske Republiks regering, Den Slovakiske Republiks politik til bekæmpelse af korruption i 2019-2023 (2018).

¹⁰¹ Den Slovakiske Republiks regering, Den Slovakiske Republiks nationale program til bekæmpelse af korruption (2019).

¹⁰² Sektorprogrammer blev vedtaget af ministerierne og andre institutioner, herunder bl.a. justitsministeriet, økonomiministeriet, indenrigsministeriet, transport- og byggeministeriet, miljøministeriet, finansministeriet, udenrigs- og europaministeriet, sundhedsministeriet og beskæftigelsesministeriet. De vedtagne handlingsplaner indeholder primært forebyggende elementer, herunder om bevidstgørelse, uddannelse i korruptionsbekæmpelse og risikostyring i forbindelse med korruption.

nationale korruptionsbekæmpelsesprogram er i øjeblikket i færd med at blive ajourført¹⁰³. Afdelingen for forebyggelse af korruption under regeringskontoret fører tilsyn med gennemførelsen af politikken og handlingsplanen. De relevante centrale statslige forvaltningsorganer har kompetence til at føre tilsyn med gennemførelsen af sektorprogrammerne¹⁰⁴.

De strafferetlige rammer er blevet suppleret med ikrafttrædelsen af en ny lov om beslaglæggelse af aktiver. Loven om beslaglæggelse af aktiver¹⁰⁵, som trådte i kraft i januar 2021, forhindrer bl.a. legalisering af kriminelle aktiver gennem overførsler til tredjemand og ændrer straffeloven ved at indføre nye lovovertrædelser, såsom det at acceptere eller tilbyde uberettigede goder eller uretmæssige fordele samt i form af indirekte korruption¹⁰⁶. Desuden indfører loven en definition af udbytte fra strafbare forhold. Loven opretter navnlig et nyt kontor for forvaltning af beslaglagte aktiver¹⁰⁷. Der er lovgivningsmæssige mangler med hensyn til politiets tilladelse til at anmode om finansielle oplysninger om mistænkte fra banker i efterforskningsfasen af disse forbrydelser¹⁰⁸ samt med hensyn til kriminaliseringen af handel med formodet indflydelse¹⁰⁹.

Der gennemføres foranstaltninger til at øge den særlige anklagemyndigheds ressourcer med henblik på at styrke dens kapacitet. Den 10. februar 2021 godkendte regeringen et forslag om at øge den særlige anklagemyndigheds ressourcer og dens antal af specialiserede medarbejdere¹¹⁰. Samlet set steg antallet af anklagere fra 35 til 38 i 2021. Med henblik på at løse problemerne med begrænsede ressourcer og kapacitet til at retsforfølge korruption på højt plan¹¹¹ har den afdeling, der specifikt beskæftiger sig med korruption og

¹⁰³ Det nye nationale program til bekæmpelse af korruption befinder sig i en forberedende fase. Ifølge den slovakiske regering har der allerede fundet offentlige høringer sted. Yderligere bidrag fra Slovakiet til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 7.

¹⁰⁴ Den rolle, som afdelingen for korruptionsforebyggelse under det statslige kontor spiller, er begrænset til at kontrollere, om det relevante ministerium har udarbejdet programmet, og det evaluerer ikke dets indhold. Afdelingen for forebyggelse af korruption samarbejder imidlertid med antikorrupsionskoordinatorerne hos rådet for antikorrupsionskoordinatorer. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet.

¹⁰⁵ Lov nr. 312/2020 om beslaglæggelse af aktiver og forvaltning af beslaglagte aktiver og ændringer af visse love med virkning fra den 1. januar 2021.

¹⁰⁶ Loven omdefinerede også begrebet hvidvaskning af udbytte fra kriminelle aktiviteter og indførte en ny lovovertrædelse, jf. ovenfor i afsnit I. Alle former for aktiv, passiv, direkte og indirekte korruption var allerede forinden blevet kriminaliseret i Slovakiet.

¹⁰⁷ Udvælgelsesprocedurerne med henblik på at indsætte en direktør var i gang på tidspunktet for udarbejdelsen af denne rapport ifølge bidrag fra Slovakiet til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 22. Der blev indført adskillige andre korruptionsrelaterede ændringer, herunder lov nr. 279/2020 om ændring og supplerung af lov nr. 297/2008 om beskyttelse mod hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme (september 2020).

¹⁰⁸ Bidrag fra Slovakiet til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 24, med henvisning til § 29, litra (a), nr. 4, i lov nr. 171/1993 om politistyrken, selv om politiet har tilladelse til at indhente sådanne oplysninger i tilfælde af andre strafbare handlinger, såsom skatteunddragelse, ulovlige finansielle transaktioner eller legalisering af udbyttet fra strafbare forhold. Navnlig forventes et lovforslag om det centrale register over bankkonti at afhjælpe disse mangler pr. 1. december 2021.

¹⁰⁹ UNCAC Implementation Review — 1st cycle (2010-2015), Country Review Report of Slovak Republic, s. 22. Handel med indflydelse er strafbart i henhold til straffelovens § 336, men omfatter ikke tilfælde, hvor en person har tilbudt eller givet bestikkelse til en anden person, der reelt ikke har haft den indflydelse, som bestikkelsen blev givet for, som krævet i De Forenede Nationers konvention mod korruption.

¹¹⁰ Beslutning nr. UV-1860/2021. Jf. også Den Slovakiske Republiks regering, Forslag om at øge antallet af personer, der er udpeget til at udføre opgaverne for Den Slovakiske Republiks særlige anklagemyndighed og deres funktionelle klassifikation.

¹¹¹ Bidrag fra Slovakiet til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 15. Den særlige anklagemyndighed gav udtryk for bekymringer over, at hver anklager i gennemsnit har over 80 sager på samme tid, hvilket giver

korruptionsrelaterede forbrydelser, fordoblet sit personale fra fem til nu ti anklagere i den særlige anklagemyndighed¹¹². Omstruktureringen fandt sted i løbet af 2021¹¹³. Der blev også opnået enighed om en betydelig forøgelse af budgetmidlerne til den særlige anklagemyndighed¹¹⁴. Der er fortsat betænkeligheder med hensyn til graden af tillid til samt specialiseringen og digitaliseringen af politiet, hvilket påvirker anklagemyndighedens samarbejde med politiet og afsløringen af korruption og korruptionsrelaterede forbrydelser¹¹⁵. Som anført i rapporten om retsstatssituationen 2020 vil en styrket kriminalteknisk og analytisk kapacitet i det nationale kriminalitetsagentur bidrage til mere effektive finansielle efterforskninger¹¹⁶. Der er planlagt en omfattende politireform med henblik på senest i juni 2022 at modernisere politiet i denne henseende¹¹⁷.

Indsatsen for at bekæmpe korruption på højt plan er vokset betydeligt i Slovakiet i løbet af rapporteringsperioden. Evnen til at efterforske og retsforfølge korruption på højt plan er blevet væsentligt forbedret efter de offentlige massedemonstrationer mod den formodede straffrihed for korruption på højt plan baseret på afsløringer i forbindelse med mordet på journalisten Ján Kuciak og hans forlovede Martina Kušnírová i 2018. Siden oktober 2020 har en række tidligere højtstående repræsentanter fra politiet, anklagemyndigheden og retsvæsenet samt fra den private sektor været anklaget for korruption og korruptionsrelaterede lovovertrædelser¹¹⁸. I 2020 indledte det nationale kriminalitetsagentur procedurer i 158 tilfælde af korruption¹¹⁹. Antallet af personer, der er dømt for korruption, er mere end fordoblet fra 2019 (62 domme) til 2020 (128 domme)¹²⁰. I maj 2021 tilbageholdt det nationale kriminalitetsagentur også flere højtstående embedsmænd fra jordfonden¹²¹, som angiveligt var involveret i korruptionssager mellem 2016 og 2020¹²². I denne forbindelse havde Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) allerede i 2020 efter tre administrative undersøgelser af landbrugsbetalinger givet udtryk for bekymring over mangler i jordfonden med hensyn til gennemsigtighed, ligebehandling af ansøgere om

anledning til spørgsmål om, hvorvidt der er tilstrækkelig kontrol med efterforskningerne. Jf. rapporten om retsstatssituationen (2020), s. 7.

¹¹² Den nuværende afdeling for almen kriminalitet under den særlige anklagemyndighed består af en chefanklager og ni anklagere ifølge Slovakiets bidrag til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 16.

¹¹³ Den nuværende afdeling for almen kriminalitet under den særlige anklagemyndighed består af en chefanklager og ni anklagere ifølge Slovakiets bidrag til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 16.

¹¹⁴ Kontoret vil modtage yderligere 1,3 mio. EUR til gennemførelse af reformen.

¹¹⁵ Jf. GRECO, Fifth Evaluation Round — Evaluation Report Slovak Republic (2019), s. 37-57.

¹¹⁶ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Slovakiet, s. 7.

¹¹⁷ Jf. Slovakiets genopretnings- og resiliensplan.

¹¹⁸ Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet. Jf. også afsnit I.

¹¹⁹ Af de 158 indledte korruptionssager var 73 sager baseret på bestikkelse, 71 på modtagelse af bestikkelse, 8 sager om indirekte korruption, 5 sager om korruption ved valg og 1 sag om aftalt spil inden for sport ifølge oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet.

¹²⁰ De forbrydelser, der indgår i statistikkerne, er passiv bestikkelse (§ 328), passiv bestikkelse — indkøb af varer af almen interesse (§ 329), aktiv bestikkelse (§ 332), aktiv bestikkelse — indkøb af varer af almen interesse (§ 333), handel med indflydelse (§ 336), bestikkelse af vælgere (§ 336a) og korruption inden for sport (§ 336b). Yderligere bidrag fra Slovakiet til rapporten om retsstatssituationen 2021, findes på http://web.ac-mssr.sk/wp-content/uploads/2020/rocnka2019/I.-Trestn%C3%A1-agenda_2019.pdf.pdf.

Desuden findes der korruptionsstatistikker i det nationale kriminalitetsagenturs årsrapporter om antallet af strafferetlige efterforskninger og retsforfølgelser og antallet af personer, der er anklaget for korruption. Indenrigsministeriet offentliggør også månedlige kriminalstatistikker online.

¹²¹ Den slovakiske jordfond er ansvarlig for forvaltningen af landbrugsjord, der ejes af staten, eller jord uden en kendt privat ejer. Disse parceller dækker ca. 20 % af al landbrugsjord i Slovakiet og er for størstedelens vedkommende berettiget til EU-tilskud med direkte betalinger.

¹²² Aktuality.sk (19. marts 2021), NAKA tilbageholdt igen finansmanden Kvietik og flere personer fra den slovakiske jordfond.

forpagtning og retssikkerhed i de interne procedurer¹²³. Samarbejdet mellem det nationale kriminalitetsagentur, det nationale sikkerhedskontor, statsrevisionen og den finansielle efterretningsenhed kan dog stadig forbedres og blive tættere for bedre at afsløre og dokumentere korrupsion¹²⁴. En effektiv håndhævelse af bestikkelse i udlandet giver også fortsat anledning til bekymring¹²⁵.

Slovakiets parlament udnævnte chefen for kontoret for beskyttelse af whistleblowere i februar 2021. Efter denne udnævnelse¹²⁶ vil kontoret blive operationelt og påbegynde sine opgaver inden for seks måneder¹²⁷. Chefens mandatperiode er på syv år. Kontoret er uafhængigt af enhver anden afdeling¹²⁸. Kontorets mandat vil fokusere på lovovertrædelser og beskyttelse mod gengældelsesforanstaltninger, der gennemføres af den bemyndigede enhed på grundlag af principperne om fortrolighed og anonymitet¹²⁹. Kontorets rolle er at sikre rådgivning, uddannelse, metodologisk vejledning og bevidstgørelse af offentligheden om whistleblowing, herunder om korrupsionssager. Kontoret står til ansvar over for parlamentet og udarbejder en årlig rapport. Kontorets målgruppe er både den offentlige og den private sektor.

Slovakiet forpligtede sig til at forelægge et lovforslag om lobbyvirksomhed i november 2021. Den proces, der ledes af det statslige kontor¹³⁰, befinder sig i den indledende forberedende fase¹³¹. Der har været flere forsøg på at vedtage lovgivning, men hidtil er lobbyvirksomhed fortsat ureguleret i Slovakiet¹³². Som følge heraf er der ingen juridiske definitioner af lobbyister, lobbyvirksomhed og lobby mål eller effektive sanktioner mod uretmæssig lobbyvirksomhed eller et lovgivningsmæssigt fodaftryk¹³³. Relateret lovgivning

¹²³ \x{FDDF}Pressemeddelelse fra Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (21. januar 2021), OLAF closes cases on EU agricultural funds in Slovakia.

¹²⁴ Bidrag fra Slovakiet til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 25.

¹²⁵ I perioden 2016-2019 indledte Slovakiet et ukendt antal undersøgelser, indledte ingen sager og afsluttede ingen sager ifølge Transparency International, Exporting Corruption (2020), s. 102. De nationale bestemmelser om lovovertrædelser i forbindelse med bestikkelse i udlandet er blevet ændret som følge af OECD's anbefalinger, Implementing the OECD Anti-Bribery Convention, Phase 3: Slovak Republic (2012), og OECD, Follow-Up to the Phase 3 Report and Recommendation: Slovak Republic (2014). Med hensyn til juridiske personers ansvar i forbindelse med bestikkelse i udlandet henvises til OECD, Phase 1bis Report: Slovak Republic (2017). I løbet af 2025 er det planen, at Slovakiet skal gennemgå sin fase 4-kontrol af gennemførelsen af konventionen og gennemgå de foranstaltninger, der er truffet for at afhjælpe de svagheder, der er konstateret i tidligere evalueringer og håndhævelsesbestræbelser.

¹²⁶ Bidrag fra Slovakiet til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 19. Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Slovakiet, s. 8.

¹²⁷ Kontoret for beskyttelse af whistleblowere er oprettet ved lov nr. 54/2019 om beskyttelse af whistleblowere, der har været i kraft siden marts 2019.

¹²⁸ Personale- og driftsomkostningerne vil beløbe sig til ca. 1,1 mio. EUR om året.

¹²⁹ Slovakiet har siden 2019 haft en selvstændig lov om beskyttelse af whistleblowere, lov nr. 54/2019 om beskyttelse af whistleblowere.

¹³⁰ Den Slovakiske regering, Plan for den slovakiske regerings lovgivningsmæssige opgaver i 2021, https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy?p_p_id=processDetail_WAR_portlet&p_p_lifecycle=2&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_cacheability=cacheLevelPage&p_p_col_id=column-2&p_p_col_count=1&processDetail_WAR_portlet_fileCoaddr=COO.2145.1000.3.4201465&processDetail_WAR_portlet_file=pl%C3%A1n-2021.pdf&processDetail_WAR_portlet_action=getFile.

¹³¹ Oplysninger modtaget fra regeringen i forbindelse med landebesøget i Slovakiet.

¹³² Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Slovakiet, s. 8.

¹³³ Jf. GRECO, Fourth Evaluation Round, Slovak Republic — Addendum to the Second Compliance Report (2019), punkt 8, og GRECO, Fourth Evaluation Round — Evaluation Report Slovak Republic (2013), punkt 25 (vedrørende parlamentsmedlemmer). GRECO, Fifth Evaluation Round — Evaluation Report, Slovak

og værktøjer gør det imidlertid muligt at følge interessenternes bemærkninger, og i hvilket omfang de fandt vej ind i et lovforslag¹³⁴. Der er også planlagt en etisk kodeks for parlamentsmedlemmer¹³⁵ og indførelse af en lovgivningsmæssig forordning om regler efter fratrædelse ("svingdørsregler") i 2021¹³⁶. Ændringer af loven om beskyttelse af offentlige interesser er trådt i kraft, og de fastsætter en forpligtelse til at angive gaver eller andre fordele samt anvendelse af løsøre eller fast ejendom¹³⁷.

Regeringen har til hensigt at oprette et nyt centralt kontor til overvågning og kontrol af aktiver, herunder af ledende embedsmænd. Regeringskontoret befinder sig i samarbejde med parlamentet i den indledende fase af udformningen af et lovforslag om oprettelse af et fælles kontor¹³⁸. Indtil videre er systemet med indberetning af aktiver for medlemmer af parlamentet, dommere, anklagere, offentligt ansatte og tjenestemænd decentraliseret. I begyndelsen af 2021 blev der rapporteret om store forsinkelser i offentliggørelsen af indberetningerne af aktiver for 2019 fra medlemmer af parlamentet, som skulle foreligge i august 2020, som følge af covid-19-pandemien og de igangværende procedurer for pålæggelse af bøder for manglende overholdelse¹³⁹.

De politiske partiers finanser er gennemsigtige, men tilsynet kan styrkes. Den vigtigste lov om finansiering af politiske partier i Slovakiet er loven om politiske partier og bevægelser¹⁴⁰. Donationer til politiske partier er begrænset til 5 000 EUR kontant pr. kalenderår, men en sådan grænse gælder ikke i valgperioderne. Donationer fra udenlandske enheder og anonyme donorer er ikke tilladt. Manglende overholdelse kan medføre en bøde fra den statslige kommission for valg og kontrol af finansiering af politiske partier svarende til det dobbelte af indtægterne fra donationen eller den vederlagsfrie tjeneste. Partierne skal hvert år rapportere om deres finanser til statskommissionen. Regnskaberne gøres offentligt tilgængelige. Rapporterne overvåges af Slovakiets nationale råd og skal afsløre finansielle

Republic (2019), punkt 89 (vedrørende centralregeringen/de øverste udøvende funktioner). GRECO, Fourth Evaluation Round (2019), Addendum to the Second Compliance Report, Slovak Republic.

¹³⁴ Disse omfatter bl.a. den stærke lov om informationsfrihed og forfatningsloven om interessekonflikter nr. 357/2004.

¹³⁵ Den etiske kodeks for parlamentsmedlemmer vil være en del af lovforslaget om lobbyvirksomhed fra regeringskontoret. For statsansatte indeholdt lovændringerne fra 2019 af tjenestemandsløven en etisk kodeks for statslige ansatte og et system til vurdering af overholdelsen, dekret nr. 400/2019 om statspersonalets etiske kodeks. Se også GRECO, Fourth Evaluation Round, Second Addendum to the Second Compliance Report — Slovak Republic (2021), om indførelse af en adfærdskodeks for parlamentarikere.

¹³⁶ Bidrag fra Slovakiet til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 19, og oplysninger fra regeringens afdeling for korruptionsforebyggelse i forbindelse med landebesøget i Slovakiet. Indtil videre er reglerne om fratrædelse indeholdt i loven om interessekonflikter, der finder anvendelse på offentligt ansatte i ledende stillinger eller medlemmer af et kollektivt beslutningstagende organ, men de har vist sig at have et begrænset anvendelsesområde. Jf. GRECO, Fifth Evaluation Round — Evaluation Report Slovak Republic (2019), punkt 127-128.

¹³⁷ Forfatningslov om beskyttelse af offentlige interesser i forbindelse med embedsmænds udøvelse af myndighed nr. 357/2004, som ændret ved forfatningslov nr. 545/2005. Der er navnlig planlagt yderligere omfattende ændringer af denne lov, navnlig gaver til parlamentsmedlemmer, i det nuværende regeringsprogram med henblik på at løse det tilbageværende problem med tærskler i forhold til mindstelønninger. Jf. GRECO, Fourth Evaluation Round: Second Addendum to the Second Compliance Report — Slovak Republic (2021), punkt 20-21. Se også GRECO, Slovakia: GRECO regrets slow progress in prevention corruption of parliamentarians, judges and prosecutors (2021).

¹³⁸ Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet. Jf. også rapporten om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Slovakiet, s. 8-9.

¹³⁹ Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet. En fjerdedel af parlamentsmedlemmerne (381) havde ikke indgivet deres indberetninger af aktiver til parlamentsudvalget inden januar 2021.

¹⁴⁰ Lov nr. 85 om politiske partier og bevægelser, 2005 (som ændret i 2019).

oplysninger i forbindelse med valgkampe og donorerens identitet¹⁴¹. Tilsynsorganernes menneskelige kapacitet er begrænset, og der er givet udtryk for betænkeligheder med hensyn til politiske udnævnelser i dem¹⁴². Et lovforslag, der blev vedtaget i løbet af to dage, og som strammede reglerne for kampagnefinansiering i forbindelse med valget i 2020 ved at begrænse donationer¹⁴³, har især påvirket nye partier og har derfor givet anledning til bekymring blandt nye partier, civilsamfundet og medierne med hensyn til den fair konkurrence mellem partierne.

Covid-19-pandemien havde ifølge anklagemyndigheden angiveligt ingen specifik indvirkning på forekomsten af korruption, afsløring af korruption eller bestræbelserne på at bekæmpe korruption i Slovakiet. Nogle retssager er blevet udsat på grund af covid-19-pandemien, hvilket har bidraget til et efterslæb af sager¹⁴⁴. Højrisikosektorer, der var udsat for korruption før pandemien, var i det store hele fortsat udsat for korruption under pandemien, herunder offentlige indkøb og sundhedssektoren, med en øget risiko for og forekomst af pandemirelateret svig i forbindelse med støtte i sidstnævnte sektor¹⁴⁵. Under sundhedsministeriets sektorprogram for bekæmpelse af korruption¹⁴⁶ blev der nedsat en særlig arbejdsgruppe til at vurdere risikoen for korruption under covid-19-pandemien og til at finde frem til to risikoområder i forbindelse med anmodninger om ikke-støtteberettigede udgifter og duplikering af anmodninger om godtgørelse¹⁴⁷. I et forsøg på at reducere den periode, der er nødvendig til indkøb af varer, tjenesteydelser og bygge- og anlægsarbejder under pandemien, udarbejdede regeringen et lovgivningsforslag¹⁴⁸ om ændring af sin lovgivning om offentlige indkøb. Forslaget blev imidlertid revideret i maj 2021 efter et offentligt andragende og kritik for at udelukke kontoret for offentlige indkøb fra den oprindeligt planlagte kontrolprocedure og dermed udelukke kommissioner med overværdi under offentlige kontrol¹⁴⁹. Ifølge civilsamfundet imødekommer det reviderede lovgivningsforslag de bekymringer, der blev givet udtryk for i andragendet, og øger gennemsigtigheden og den offentlige kontrol og reducerer dermed risikoen for korruption¹⁵⁰.

¹⁴¹ § 22, stk. 5, i lov nr. 85 om politiske partier og bevægelser fra 2005 (som ændret i 2019).

¹⁴² Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet.

¹⁴³ Lov nr. 85 om politiske partier og bevægelser af 2005 (som ændret 2019). Loven begrænsede partiernes indtægter fra donationer og lån til 3,5 mio. EUR i en fireårig periode og begrænsede de årlige donationer fra partimedlemmer til 10 000 EUR hver.

¹⁴⁴ Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet. Jf. også afsnit I.

¹⁴⁵ Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet.

¹⁴⁶ Programmet findes på <https://www.health.gov.sk/Zdroje/?dokumenty/mzsr/rezortny-protikorupcny-program.rtf>.

¹⁴⁷ Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet.

¹⁴⁸ Den Slovakiske Republiks vicepremierminister, udkast til lov om ændring af lov nr. 343/2015 om offentlige udbud og om ændringer af visse love, som ændret, https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy?p_p_id=processDetail_WAR_portlet&p_p_lifecycle=2&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_cacheability=cacheLevelPage&p_p_col_id=column-2&p_p_col_count=1&processDetail_WAR_portlet_fileCoaddr=COO.2145.1000.3.4149284&processDetail_WAR_portlet_file=03_vlastny_material_zvo_final.docx&processDetail_WAR_portlet_action=getFile.

¹⁴⁹ Ifølge forslaget vil gennemgangen af den offentlige udbudsprocedure i stedet være genstand for en direkte retslig undersøgelse. Indsigelser mod f.eks. udbudsbetingelser ville ikke have opsættende virkning, hvis de blev fremsat i retten, og kontrakterne kunne underskrives, før der blev afsagt en retsafgørelse.

¹⁵⁰ Transparency International-Slovakia, oplysninger modtaget i forbindelse med landebesøget i Slovakiet.

III. MEDIEPLURALISME OG MEDIEFRIHED

Retten til at give udtryk for sin holdning i ord, på skrift, i billeder eller på anden måde samt retten til at søge efter, modtage og formidle idéer og information samt retten til aktindsigt er sikret ved Slovakiets forfatning. Retten til aktindsigt er knæsat i lov om informationsfrihed¹⁵¹. Lov om radio- og TV-virksomhed og viderespredning¹⁵² har til formål at sikre mediepluralisme, mens presseloven¹⁵³ fastsætter regler for pressen og for journalister¹⁵⁴. I lovgivningen afventes ensretning af loven om radio- og TV-virksomhed og viderespredning med AVMS-direktivet¹⁵⁵.

Rådet for radio- og TV-virksomhed og viderespredning arbejder selvstændigt¹⁵⁶. Eftersom rådet for radio- og TV-virksomhed råder over sit eget budget, de tildelte ressourcer anses for at være tilstrækkelige til at udføre dets opgaver¹⁵⁷, og der ved lov er fastsat klare regler for udnævnelse og afskedigelse af rådets medlemmer¹⁵⁸, bekræfter observatoriet for mediepluralisme (MPM) 2021¹⁵⁹, at rådets uafhængighed generelt er garanteret, selv om lejlighedsvis politiske udnævnelser fortsat er et problem.

Med et lovforslag om ændring af loven om radio- og TV-virksomhed og viderespredning forventes der at blive indført en ramme, der skal sikre gennemsigtighed med hensyn til medieejerskab. I afventning af vedtagelsen af dette lovforslag, efter planen inden udgangen af 2021¹⁶⁰, som forventes at indføre bestemmelser om gennemsigtighed i ejerforhold og reelt ejerskab som fastsat i AVMS-direktivet, mener MPM 2021 endnu engang¹⁶¹, at manglen på regulering betyder, at dette fortsat er et område med høj risiko¹⁶². Loven om radio- og TV-virksomhed og viderespredning indeholder lofter og begrænsninger for at forhindre en høj grad af horisontal koncentration af ejerskab på TV- og radiomarkedene. Manglen på data om indtægter og seer- og lyttermarksandele gør det imidlertid vanskeligt at vurdere den faktiske situation¹⁶³.

Der er blevet afsagt en række domme over personer, der var involveret i mordet på journalisten Ján Kuciak og hans forlovede Martina Kušnírová i 2018. Tre personer blev dømt og idømt mellem 15 og 25 års fængsel af den særlige domstol i straffesager. En af dommene er blevet appelleret af tiltalte. Den offentlige anklager appellerede frifindelsen ved domstolen i første instans af de angivelige bagmænd bag mordet¹⁶⁴. Den 15. juni 2021 annullerede den øverste domstol den særlige domstol i straffesagers frifindelser i første

¹⁵¹ Lov nr. 211/2000, lov om informationsfrihed.

¹⁵² Lov nr. 308/2000, lov om radio- og TV-virksomhed og viderespredning.

¹⁵³ Lov nr. 167/2008, presseloven.

¹⁵⁴ Slovakiet faldt to pladser tilbage i Journalister uden Grænsers pressefrihedsindeks og er nu nr. 35 i hele verden og nr. 17 i EU. Dette skyldes i vid udstrækning politikeres verbale angreb på journalister og medieforetagender.

¹⁵⁵ Direktiv (EU) 2018/1808 af 14. november 2018.

¹⁵⁶ Yderligere oplysninger findes i rapporten om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Slovakiet, s. 9.

¹⁵⁷ Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet.

¹⁵⁸ Rådet har ni medlemmer, der vælges og afsættes af nationalrådet (parlamentet).

¹⁵⁹ Observatoriet for mediepluralisme 2021, rapport om Slovakiet, s. 10.

¹⁶⁰ Bidrag fra Slovakiet til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 26. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet.

¹⁶¹ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Slovakiet, s. 9.

¹⁶² Observatoriet for mediepluralisme 2021, rapport om Slovakiet, s. 11-12.

¹⁶³ Observatoriet for mediepluralisme 2021, rapport om Slovakiet, s. 12.

¹⁶⁴ Platformen Media Freedom Rapid Response kaldte frifindelsen for en juridisk farce og glædede sig over den offentlige anklagers beslutning om at appellere sagen.

instans og hjemviste sagen til sidstnævnte domstol. Den øverste domstol stadfæstede også fængselsstraffen på 25 år, som en anden af de tiltalte var blevet idømt¹⁶⁵.

Der har været rapporter om verbale angreb på journalister og medieforetagender fra både regeringens og oppositionspolitikeres side. Journalister er blevet anklaget for at være ondskabsfulde og for at undergrave regeringens arbejde under covid-19-pandemien. Siden september 2020 har Europarådets platform for fremme af beskyttelse af journalistik og journalisters sikkerhed udsendt ét varsel vedrørende Slovakiet¹⁶⁶, som omhandlede uidentificerede personers overvågning af en avisjournalist¹⁶⁷. Forslag til lovgivning, der har til formål at styrke beskyttelsen af journalister, er blevet udsat på grund af covid-19-pandemien¹⁶⁸. Forslagene omfatter en definition af journalisters status, beskyttelse af journalistiske kilder samt øget adgang til information. Desuden forbereder regeringen ændringer af Slovakiets nuværende strenge injurielovgivning med henblik på at sikre beskyttelse af journalister. Der blev ikke indført nogen støtteordning for nyhedsmedier for at modvirke virkningerne af covid-19-pandemien¹⁶⁹.

IV. ANDRE INSTITUTIONELLE SPØRSMÅL VEDRØRENDE DEN DEMOKRATISKE KONTROL OG BALANCE

Slovakiet er en parlamentarisk republik, hvor det nationale råd (parlamentet) er det eneste forfatningsmæssige og lovgivende organ¹⁷⁰. Retten til at vedtage lovgivning ligger hos parlamentets udvalg, de enkelte parlamentsmedlemmer og regeringen¹⁷¹. Forfatningsdomstolen træffer afgørelse om lovgivningens overholdelse af forfatningen, forfatningsmæssige bestemmelser og internationale aftaler og sikrer respekt for de grundlæggende og forfatningsmæssige rettigheder. Uafhængige myndigheder spiller også en rolle i sikringen af de grundlæggende rettigheder.

Der er udtrykt bekymring over lovgivningsprocessens inklusivitet. Den nylige forfatningsreform (se afsnit I) blev bebudet i regeringens programerklæring fra april 2020 og blev efter en præsentation for flere interessenter¹⁷² og en skriftlig offentlig høring i juli 2020 forelagt parlamentet i begyndelsen af oktober 2020 og godkendt i december 2020. Interessenterne udtrykte bekymring over manglen på en omfattende og velinformeret debat om de vigtigste elementer i reformen samt manglen på høring af Venedigkommissionen i betragtning af reformens omfang og betydning¹⁷³. Interessenterne har understreget

¹⁶⁵ Oplysninger modtaget fra de slovakiske myndigheder.

¹⁶⁶ Europarådet, platform til fremme af beskyttelse af journalistik og journalisters sikkerhed.

¹⁶⁷ Slovakiet svarede på dette varsel og anførte, at der straks var blevet indledt en politieforsøgning af sagen.

¹⁶⁸ Forventes vedtaget inden udgangen af 2021. Oplysninger udleveret under landebesøget, 22. april 2021.

¹⁶⁹ Ifølge de slovakiske myndigheder var journalister berettiget til at ansøge om økonomisk støtte under den eksisterende ordning, der var rettet mod de kulturelle og kreative sektorer.

¹⁷⁰ Artikel 72 i den slovakiske forfatning.

¹⁷¹ Artikel 87 i den slovakiske forfatning.

¹⁷² Reformforslaget blev forelagt formanden for domstolsrådet, præsidenten for den øverste domstol, præsidenten for forfatningsdomstolen, anklagemyndigheden, ombudsmanden og repræsentanter for retlige organisationer.

¹⁷³ Interessenter fik lejlighed til at fremsætte bemærkninger til udkastet i forbindelse med skriftlige offentlige høringer, der varede 15 arbejdsdage i løbet af sommerferien. Varigheden af og tidspunktet for den offentlige høring blev også kritiseret af interessenterne. Se de bemærkninger, der blev fremsat i forbindelse med den offentlige høring fra anklagemyndigheden, La Faculty ved Comenius-universitetet i Bratislava, det slovakiske advokatsamfund og domstolsrådet, som findes på <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2020/267>. Åben indkaldelse fra slovakiske advokater, som er tilgængelig på

betydningen af, at forfatningsændringer følger en åben og rettidig offentlig debat, som inddrager interessenter og civilsamfundet i overensstemmelse med europæiske standarder¹⁷⁴. Interessenterne har også udtrykt bekymring over deres manglende inddragelse i andre lovgivningsprocesser¹⁷⁵ og over anvendelsen af hasteprocedurer i parlamentet, som også blev fulgt i forbindelse med lovgivning, der ikke udelukkende vedrørte pandemien¹⁷⁶.

De planer, der blev bebudet i 2020 med henblik på at forbedre lovgivningsprocessen og styrke gennemsigtigheden, effektiviteten og ansvarligheden i den offentlige forvaltning, er endnu ikke blevet realiseret¹⁷⁷. Den nye regering, der tiltrådte i april 2021, medtog i sin programerklæring den tidligere regerings tilsagn¹⁷⁸ om at forbedre processen for udarbejdelse og vedtagelse af lovgivning, styrke gennemsigtigheden, effektiviteten og ansvarligheden i den offentlige forvaltning, udvide aktindsigten og øge anvendelsen af offentlighed i forvaltningen. Den har også overtaget tilsagnet om at styrke statsrevisionens beføjelser¹⁷⁹. Der er endnu ikke fremlagt forslag med henblik herpå, og der er ikke iværksat høringer af interessenter. En ændring af loven om fri adgang til oplysninger er under forberedelse i regeringen¹⁸⁰.

Forfatningsreformen fastsætter udtrykkeligt, at forfatningsdomstolen ikke har kompetence til at prøve forfatningslove. Forfatningsdomstolen har tidligere fastslået, at den har beføjelse til at vurdere forfatningslovenes forfatningsmæssighed, som den brugte én gang til at beskytte domstolens uafhængighed¹⁸¹. Med den nylige forfatningsreform (se afsnit I) er forfatningens ordlyd blevet ændret, så den udtrykkeligt forbyder domstolen at prøve disse loves forfatningsmæssighed. Ændringen er blevet kritiseret af interessenter¹⁸². Denne ændrings forfatningsmæssighed er blevet anfægtet ved forfatningsdomstolen, hvor den stadig verserer¹⁸³.

Parlamentet ændrede lovgivningen om undtagelsestilstanden for at give mulighed for forlængelse ud over 90 dage. Parlamentet fortsatte sin virksomhed under

<https://pravnystat.eu/en/> og indsendt som et bidrag til høringen af interessenter i forbindelse med rapporten om retsstatssituationen 2021.

¹⁷⁴ Venedigkommissionen (19. januar 2010), Report on Constitutional Amendment, CDL-AD(2010)001, punkt 205; Venedigkommissionen, Second interim opinion on constitutional reforms in the Republic of Armenia, CDL-AD(2005)016, punkt 31.

¹⁷⁵ Bidrag fra Via Iuris (borgerrettighedsunion) til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 19. Bidrag fra ENNHRI til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 293.

¹⁷⁶ Bidrag fra ENNHRI til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 298. Bidrag fra det slovakiske advokatsamfund til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 3. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøg i Slovakiet.

¹⁷⁷ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Slovakiet, s. 11-13.

¹⁷⁸ Programerklæring fra den slovakiske regering for 2020-2024 af 19. april 2020.

¹⁷⁹ Programerklæring fra den slovakiske regering for 2021-2024, s. 13-17.

¹⁸⁰ Lovforslag nr. Pl/2020/146 om ændring af lov nr. 211/2000 om fri adgang til oplysninger og om ændring af visse love (lov om informationsfrihed), som ændret, og om ændring af visse love.

¹⁸¹ Se dommen af 30. januar 2019 i sagen Pl ÚS 21/2014-96. Ændringen er en reaktion på denne dom, oplysninger indhentet i forbindelse med et opfølgingsmøde om rapporten om retsstatssituationen 2020.

¹⁸² Åben indkaldelse fra slovakiske advokater, som er tilgængelig på <https://pravnystat.eu/en/>, og indsendt som et bidrag til høringen af interessenter i forbindelse med rapporten om retsstatssituationen 2021, punkt 1. Se også erklæringen fra præsidenten for forfatningsdomstolen af 3. december 2020 i parlamentet, hvori han gav udtryk for bekymring over ændringen og anmodede parlamentsmedlemmerne om at overveje det yderligere. Erklæringen findes på <https://tv.nrsr.sk/videokanal/osoba/8/Ivan.Fiacan?id=233541>.

¹⁸³ Sag nr. 2879/2020.

undtagelsestilstanden uden større forstyrrelser¹⁸⁴. Undtagelsestilstanden giver regeringen mulighed for at vedtage bekendtgørelser, der begrænser visse rettigheder og friheder, såsom den frie bevægelighed¹⁸⁵. Undtagelsestilstanden kan erklæres af regeringen i højst 90 dage på betingelser, der er fastsat i en forfatningslov¹⁸⁶. Efter anvendelse af undtagelsestilstanden fra den 16. marts 2020 til den 13. juni 2020¹⁸⁷ erklærede regeringen en ny undtagelsestilstand fra den 1. oktober 2020. I december 2020 ændrede parlamentet den relevante lovgivning for at gøre det muligt for regeringen gentagne gange at forlænge undtagelsestilstanden med 40 dage med et krav om efterfølgende godkendelse i parlamentet¹⁸⁸. Undtagelsestilstanden blev ophævet den 15. maj 2021. Forfatningsdomstolen har kompetence til at prøve, om en erklæring og forlængelse af undtagelsestilstanden er i overensstemmelse med forfatningen¹⁸⁹. Interessenterne har imidlertid bemærket, at tidsfristerne for en sådan prøvning er korte¹⁹⁰. Forfatningsdomstolen blev anmodet om at kontrollere, om erklæringen og en af forlængelserne var i overensstemmelse med forfatningen, og begge gange erklærede den, at den var i overensstemmelse med den relevante lovgivning¹⁹¹. Forfatningsdomstolen har også prøvet en række foranstaltninger, der er vedtaget i forbindelse med pandemien, og afklaret spørgsmål vedrørende de almindelige domstoles kompetence til at træffe afgørelse om sådanne foranstaltninger. Efter efterfølgende lovændringer¹⁹² blev der imidlertid givet udtryk for bekymring for, at retten til domstolskontrol af visse foranstaltninger muligvis ikke er tilstrækkeligt sikret¹⁹³.

Ombudsmanden og det nationale center for menneskerettigheder spillede en aktiv rolle med hensyn til at forsvare borgernes rettigheder under pandemien. Ombudsmanden er et uafhængigt organ, der har til opgave at beskytte de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder i retssager ved den offentlige forvaltning og andre offentlige organer, mens Slovakiets nationale center for menneskerettigheder er den kompetente nationale menneskerettighedsinstitution samt ligestillingsorganet i Slovakiet¹⁹⁴. Under covid-19-pandemien oplevede ombudsmanden en stigning på næsten 50 % i antallet af klager samt en stigning i antallet af anmodninger fra offentligheden om vejledning vedrørende pandemirelaterede foranstaltninger¹⁹⁵. Arbejdsbyrden i det nationale center for menneskerettigheder var sammenlignelig med arbejdsbyrden i de seneste år, men indholdet af

¹⁸⁴ Parlamentsmedlemmer fik lov til at deltage personligt ved møderne, bortset fra medlemmer, der var tvunget i selvisolation i overensstemmelse med covid-19-relaterede foranstaltninger. Nogle møder fandt sted i en hybrid form, hvor flere medlemmer af parlamentet var til stede personligt, og nogle via videokonference. Bidrag fra Slovakiet til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 37.

¹⁸⁵ § 5, stk. 3, i lov 227/2002 om statens sikkerhed.

¹⁸⁶ § 5, stk. 1, i lov 227/2002 om statens sikkerhed.

¹⁸⁷ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Slovakiet, s. 12.

¹⁸⁸ § 5, stk. 2, i lov 227/2002 om statens sikkerhed. Parlamentet skal godkende forlængelsen senest 20 dage efter dens ikrafttræden, ellers ophører undtagelsestilstanden med at eksistere. Forlængelsen er kun tilladt, hvis undtagelsestilstanden er erklæret i forbindelse med en pandemi. Jf. også bidrag fra ENNHRI til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 296-297.

¹⁸⁹ Artikel 129, stk. 6, i forfatningen.

¹⁹⁰ Andragendet skal indgives senest fem dage efter erklæringen/forlængelsen, og domstolen skal træffe afgørelse senest 10 dage efter, at sagen er indledt. §§ 193 og 195 i lov nr. 314/2002 om forfatningsdomstolen. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet.

¹⁹¹ Forfatningsdomstolens dom af 14. oktober 2020, Pl ÚS 22/2020, forfatningsdomstolens dom af 31. marts 2021, Pl ÚS 2/2021.

¹⁹² Ændring af lov nr. 355/2007.

¹⁹³ Indgivet af ombudsmanden til forfatningsdomstolen den 10. februar 2021, sag nr. 268/2021, s. 26-35.

¹⁹⁴ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Slovakiet, s. 12-13.

¹⁹⁵ Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet.

klager ændrede sig, idet et flertal vedrørte foranstaltninger i forbindelse med pandemien¹⁹⁶. Institutionerne har konstateret overtrædelser på flere områder, f.eks. i forbindelse med statslig karantæne af personer, der vender tilbage fra udlandet, isolering af visse romabosættelser som helhed og begrænsninger i adgangen til sundhedspleje og retten til uddannelse¹⁹⁷.

Der findes fortsat en gunstig retlig ramme for civilsamfundsorganisationer, men der opstod betænkeligheder med hensyn til begrænsningen af finansieringen af visse NGO'er¹⁹⁸. Den nye regering har overtaget forpligtelsen til yderligere at styrke civilsamfundet¹⁹⁹. Et nyt register over ikke-statslige nonprofitorganisationer (NGO'er)²⁰⁰ blev lanceret i december 2020. Det udgør et enkelt offentligt register over alle de organisationer, der er defineret i den pågældende lov, og som opererer i Slovakiet, og det har til formål at forbedre gennemsigtigheden yderligere. Interessenterne har rapporteret om bekymringer over mundtlige angreb fra offentlige myndigheder og politikere på aktivister og civilsamfundsorganisationer²⁰¹ og den bevidste begrænsning af offentlige midler til organisationer, der fremmer ligestilling mellem kønnene²⁰². Covid-19-pandemien har desuden sat en række civilsamfundsorganisationers aktiviteter under pres, og interessenter har givet udtryk for særlig bekymring med hensyn til pandemiens generelle konsekvenser for NGO'ernes finansielle situation²⁰³.

¹⁹⁶ Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet.

¹⁹⁷ Årsberetning om ombudsmandens aktiviteter (2020). Beretningen var genstand for en drøftelse og afstemning i parlamentet den 7. maj 2021, hvilket førte til, at den ikke blev anerkendt. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet. Årsberetning om overholdelse af menneskerettighederne fra Slovakiets nationale center for menneskerettigheder. Bidrag fra ENNHRI til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 309-312.

¹⁹⁸ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Slovakiet, s. 14.

¹⁹⁹ Programmerklæring fra den slovakiske regering for 2021-2024, s. 16-17.

²⁰⁰ Oprettet ved lov nr. 346/2018 om registret over ikke-statslige nonprofitorganisationer; Registeret findes på <https://ives.minv.sk/rmno/?lang=sk>.

²⁰¹ Bidrag fra Via Iuris (borgerrettighedsunion) til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 13-14, og ENNHRI's bidrag til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 294.

²⁰² Dette henviser til processen med omfordeling af tilskud til fremme af ligestilling mellem kønnene fra ministeriet for arbejde, sociale anliggender og familie i 2020 til støtte for konservative abortmodstanderorganisationer, som generelt ikke fokuserer på ligestillingsspørgsmål. Desuden vil der efter vedtagelsen af lov af 17. december 2020 om ændring af lov nr. 544/2010 om tilskud frem for ligestilling mellem kønnene blive givet støtte til lige beskæftigelsesmuligheder og organisationer, der fremmer ægteskab og familieværdier. Se bidragene til rapporten om retsstatssituationen 2021 fra European Network of National Human Rights Institutions, s. 294, Civil Liberties Union for Europe, s. 14, og ENNHRI, s. 294-295.

²⁰³ På trods af regeringens bestræbelser på at yde yderligere støtte på 1,1 mio. EUR til støtte for NGO'ers aktiviteter, der mindsker virkningerne af covid-19, pressemeddelelsen fra ministeriet for regional udvikling af 12. august 2020, vicepremierminister Remišová: 1,1 mio. EUR i støtte til NGO'er i kampen mod covid-19. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Slovakiet. Se også bidrag fra Via Iuris (borgerrettighedsunion) til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 15-17.

Bilag I: Liste over kilder i alfabetisk rækkefølge*

* Listen over indkomne bidrag i forbindelse med høringen om rapporten om retsstatssituationen 2021 kan findes på <https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/rule-law-mechanism/2021-rule-law-report-targeted-stakeholder-consultation>.

Aktuality.sk (2021), *NAKA tilbageholdt igen finansmanden Kvietik og flere personer fra den slovakiske jordfond (NAKA opät' zadržala finančníka Kvietika aj viacero ľudí zo Slovenského pozemkového fondu)* (<https://www.aktuality.sk/clanok/892385/naka-opat-zadrzala-financnika-martina-kvietika>).

Bureau of Consultative Council of European Judges (2020), *Opinion of 9 December 2020*, CCJE-BU(2020)3.

Centre for Media Pluralism and Media Freedom (2021), *Media pluralism monitor 2021*.

Civil Liberties Union for Europe (2021), *Bidrag til Europa til rapporten om retsstatssituationen 2021*.

Consultative Council of European Judges (2007), *Opinion No. 10*.

Consultative Council of European Judges (2016), *Opinion No. 19*.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, dom af 15. september 2015, *Javor og Javorova*, 42360/10, status for fuldbyrdelse (<http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=004-7717>).

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, dom af 24. juli 2012, *Maxian og Maxianova*, 44482/09, status for fuldbyrdelse (<http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=004-7711>).

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, dom af 27. juni 2017, *Ivan*, 57405/15, status for fuldbyrdelse (<http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=004-47309>).

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, dom af 31. august 2018, *Balogh m.fl.*, 35142/15, status for fuldbyrdelse (<http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=004-51541>).

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, dom af 9. marts 2021, *Bilgen mod Tyrkiet*, 1571/07.

Den Europæiske Unions Domstol, dom af 18. maj 2021, *Forenede rumænske sager*, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 og C-397/19.

Den Europæiske Unions Domstol, dom af 20. april 2021, *Repubblika*, C-896/19.

Den Europæiske Unions Domstol, dom af 25. juli 2018, *LM*, C-216/18 PPU.

Den slovakiske forfatningsdomstol, dom af 14. oktober 2020, *PI ÚS 22/2020*.

Den slovakiske forfatningsdomstol, dom af 30. januar 2019, *PI ÚS 21/2014-96*.

Den slovakiske forfatningsdomstol, dom af 31. marts 2021, *PI ÚS 2/2021*.

Den slovakiske regering (2018), *Den Slovakiske Republiks politik til bekæmpelse af korruption i 2019-2023* (<https://rokovania.gov.sk/download.dat?id=588DFBA123494910A70AF18737B85A81-034BF7E75BABC88FC3A419E44DED1345>).

Den slovakiske regering (2019), *Den Slovakiske Republiks nationale program til bekæmpelse af korruption* (<https://rokovania.gov.sk/download.dat?id=F75436C4AF3C4D96AE93D60FD6BCA184-99C291B1BA87B0B9BF1E773CB8DA6BA0>).

Den slovakiske regering (2020), *Årsberetning om ombudsmandens aktiviteter* (https://www.vop.gov.sk/files/VOP_VS20_SK_1.pdf).

Den slovakiske regering (2021), *Bidrag fra Slovakiet til rapporten om retsstatssituationen 2021*.

[Den slovakiske regering \(2021\), *Genopretnings- og resiliensplan \(Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky\)*](https://www.planobnovy.sk/files/dokumenty/kompletny-plan_obnovy.pdf) (https://www.planobnovy.sk/files/dokumenty/kompletny-plan_obnovy.pdf)

Den slovakiske regering, *Plan for den slovakiske regerings lovgivningsmæssige opgaver i 2021*, (<https://www.slov-lex.sk/legislativne->

[procesy?p_p_id=processDetail_WAR_portletsel&p_p_lifecycle=2&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_cacheability=cacheLevelPage&p_p_col_id=column-2&p_p_col_count=1&processDetail_WAR_portletsel_fileCooaddr=COO.2145.1000.3.4201465&p_processDetail_WAR_portletsel_file=pl%C3%A1n-2021.pdf&processDetail_WAR_portletsel_action=getFile](https://www.mpsr.sk/processDetail_WAR_portletsel&p_p_lifecycle=2&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_cacheability=cacheLevelPage&p_p_col_id=column-2&p_p_col_count=1&processDetail_WAR_portletsel_fileCooaddr=COO.2145.1000.3.4201465&p_processDetail_WAR_portletsel_file=pl%C3%A1n-2021.pdf&processDetail_WAR_portletsel_action=getFile)).

Den slovakiske regering, *Programerklæring for 2020-2024* (<https://www.mpsr.sk/programove-vyhlasenie-vlady-slovenskej-republiky-na-obdobie-rokov-2020-2024/800-17-800-15434/>).

Den slovakiske regering, *Programerklæring for 2021-2024* (<https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=494677>).

Det slovakiske advokatsamfund (2021), bidrag til rapporten om retsstatssituationen 2021.

Det slovakiske advokatsamfund (2021), pressemeddelelse af 23. marts 2021, *Formanden for det slovakiske advokatsamfund besøgte den nye generaldirektør for fængselsvæsenet (Predseda SAK navštívil nového generálneho riaditeľa Zboru väzenskej a justičnej stráže)*, (https://www.sak.sk/web/sk/cms/news/form/list/form/row/596497/_event).

Det slovakiske justitsministerium, Det analytiske center (2020), *Odporúčania pre tvorbu novej súdnej mapy* (http://web.ac-mssr.sk/wp-content/uploads/2020/sudna_mapa/nova_sudna_mapa_3_0_final.pdf).

Det slovakiske justitsministerium, Det analytiske center (2020), *Anbefalinger til udarbejdelse af et nyt retsvæsen* (http://web.ac-mssr.sk/wp-content/uploads/2020/sudna_mapa/nova_sudna_mapa_3_0_final.pdf).

Det slovakiske justitsministerium, Det analytiske center (2020), *Reform af retsvæsenet* (http://web.ac-mssr.sk/wp-content/uploads/2020/sudna_mapa/Reforma_sudnej_mapy_na_citanie.pdf).

Det slovakiske ministerium for regionaludvikling (2020), pressemeddelelse, *Vicepremierminister Remišová: 1,1 mio. EUR i støtte til NGO'er i kampen mod covid-19 (Vicepremiérka Remišová: 1,1 milióna eur na pomoc mimovládny organizáciám v boji s COVID-19)* (<https://www.mirri.gov.sk/aktuality/podpredsednicka-vlady/vicepremierka-remisova-11-miliona-eur-na-pomoc-mimovladnym-organizaciam-v-boji-s-covid-19/>).

Det slovakiske sundhedsministerium, sektorprogram for korruptionsbekæmpelse (<https://www.health.gov.sk/Zdroje/?dokumenty/mzsr/rezortny-protikorupcny-program.rtf>).

Europa-Kommissionen (2020), *Rapport om retsstatssituationen, landekapitlet om Slovakiet*.

Europa-Kommissionen (2021), *EU's resultattavle for retlige anliggender*.

Europa-Kommissionen (2021), pressemeddelelse nr. 03/2021, *OLAF closes cases on EU agricultural funds in Slovakia* (https://ec.europa.eu/anti-fraud/media-corner/news/21-01-2021/olaf-closes-cases-eu-agricultural-funds-slovakia_en).

Europa-Kommissionen udført af CEPEJ, *Annual Study*.

Europa-Kommissionen, udført af CEPEJ (2017), *Efficiency and quality of the Slovak judicial system, Assessment And recommendations on the basis of CEPEJ tools*, CEPEJ-COOP(2017)14.

Europa-Kommissionen, udført af CEPEJ (2020), *CEPEJ Experts' review of the Judicial Map Reform in the Slovak Republic*.

Europarådet (2020): *Rådets anbefaling af 20. maj 2020 om Slovakiets nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Slovakiets stabilitetsprogram for 2020 (COM(2020) 525 final)*.

Europarådet, Venedigkommissionen (2013), *Opinion on the Draft Amendments to the Organic Law on Courts of General Jurisdiction of Georgia, CDL-AD(2013)007-e*.

Europarådet: Ministerkomitéen (2010), *Recommendation CM/Rec(2010)12 of the Committee of Ministers to member states on judges: independence, efficiency and responsibilities*.

Europarådet: Venedigkommissionen (2005), *Second interim opinion on constitutional reforms in the Republic of Armenia*, CDL-AD(2005)016.

Europarådet: Venedigkommissionen (2010), *Report on Constitutional Amendment*, CDL-AD(2010)001.

European Network of Councils for the Judiciary (2012-2013), *Report on Minimum standards for the evaluation of professional performance and the irremovability of members of the judiciary*.

European Network of National Human Rights Institutions (2021), *Bidrag til rapporten om retsstatssituationen 2021*.

Generaldirektoratet for Kommunikation (2019), *Flash Eurobarometer-undersøgelse 482: Businesses' attitudes towards corruption in the EU*.

Generaldirektoratet for Kommunikation (2020), *Særlig Eurobarometerundersøgelse 502: Corruption*.

GRECO (2019), *Fifth Evaluation Round — Evaluation Report, Slovak Republic*.

GRECO (2019), *Fourth Evaluation Round, Addendum to the Second Compliance Report, Slovak Republic*.

GRECO (2021), *Fourth Evaluation Round, Second Addendum to the Second Compliance Report, Slovak Republic*.

GRECO (2021), Slovakia: GRECO regrets slow progress in prevention corruption of parliamentarians, judges and prosecutors (<https://www.coe.int/en/web/portal/-/slovakia-greco-regrets-slow-progress-in-preventing-corruption-of-parliamentarians-judges-and-prosecutors>).

Kommunikationsplatformen for slovakiske dommere og sammenslutningen af slovakiske dommere (2021), *Bidrag til rapporten om retsstatssituationen 2021*.

OECD (2012), *Implementing the OECD Anti-Bribery Convention, Phase 3: Slovak Republic*.

OECD (2014), *Implementing the OECD Anti-Bribery Convention, Follow-Up to the Phase 3 Report and Recommendation: Slovak Republic*.

OECD (2017), *Implementing the OECD Anti-Bribery Convention, Phase Ibis Report: Slovak Republic*.

Ombudsmanden (2020), *Årsberetning om ombudsmandens aktiviteter (Správa o činnosti verejného ochrancu práv za obdobie roka 2020)*, (https://www.vop.gov.sk/files/VOP_VS20_SK_1.pdf).

Slovakiets justitsministerium, *Tidslinje for udarbejdelsen af reformen af retsvæsenet* (http://web.ac-mssr.sk/wp-content/uploads/2020/sudna_mapa/20210223_Casov%C3%A1_os_Sudna_mapa_v.2.pdf).

Slovakiets nationale center for menneskerettigheder (2019), *Årsberetning om overholdelse af menneskerettighederne* (<http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/Sprava-o-LP-v-SR-za-rok-2020.pdf>).

Slovakiske advokater, *Åben indkaldelse og bidrag til rapporten om retsstatssituationen 2021*, (<https://pravnystat.eu/en/>).

Transparency International (2020), *Exporting corruption*.

Transparency International (2021), *Corruption Perceptions Index 2020*.

UNCAC, *Implementation Review — 1st cycle (2010-2015), Country Review Report of Slovak Republic*, (https://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/CountryVisitFinalReports/2013_07_11_Slovakia_Final_Country_Report.pdf).

Bilag II Landebesøget i Slovakiet

Kommissionens tjenestegrene afholdt i april 2021 virtuelle møder med:

- Den særlige anklagemyndighed
- Den øverste domstol
- Det nationale menneskerettighedscenter
- Det slovakiske advokatsamfund
- Det slovakiske råd for radio- og TV-virksomhed
- Dommerforeningen
- Domstolsrådet
- Indenrigsministeriet
- Judges For Open Judiciary
- Justitsministeriet
- Kulturministeriet
- Ligaen for menneskerettigheder
- Ombudsmanden
- Open Government Partnership
- Politiets nationale kriminalagentur
- Regeringskontoret — Afdelingen for Forebyggelse af Korruption
- Rigsadvokaten
- Sundhedsministeriet
- Transparency International
- Via Iuris

* Der blev endvidere afholdt møder med følgende organisationer:

- Amnesty International
- Center for Reproductive Rights
- CIVICUS
- Civil Liberties Union for Europe
- Civil Society Europe
- Conference of European Churches
- EuroCommerce
- European Center for Not-for-Profit Law
- European Centre for Press and Media Freedom
- European Civic Forum
- European Federation of Journalists
- European Partnership for Democracy
- European Youth Forum
- Front Line Defenders
- Human Rights House Foundation
- Human Rights Watch
- ILGA-Europe
- International Commission of Jurists
- International Federation for Human Rights
- International Planned Parenthood Federation European Network (IPPF EN)
- International Press Institute
- Netherlands Helsinki Committee

- Open Society European Policy Institute
- Philanthropy Advocacy
- Protection International
- Reporters without Borders
- Transparency International EU